

НОРН ТЕМНИШВАРСКИ ВЕСНИК

ГОДИНА 3 (22/7) БРОЈ 9 (1419/114)



ЧАСОПИС СРБА У РУМУНИЈИ

ЈУЛИ 2015.

ЦЕНА: 5 ЛЕЈА

ЕКСКЛУЗИВНО

Капетан Драган:
НЕМА КО ДА МЕ БРАНИ!

МИРОСЛАВ ЛАЗАНСКИ:

СРБИЈА ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА

фото: Горан Гога Пангин



ТЕОРЕТСКА ГИМНАЗИЈА "ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ"
ТЕМИШВАР
LICEUL TEORETIC "DOSITEI OBRADOVICI"
TIMIȘOARA



Једна школа за заједницу, једна заједница за школу!
O școală pentru comunitate, o comunitate pentru școală!



пише:
др Рајко Корња

Много се мастила потрошило око резолуције о Сребреници и писаће се вероватно још дуго о томе шта се догодило заиста у том граду на југо-истоку Херцеговине током рата. Писао је и НТВ у неколико наврата, а поменуто тему обрадио сам и у мојој докторској тези о медијској манипулацији. Неки су се „нафатирали“ пара пишући о Сребреници и добили разне награде за своје, углавном, једностране новинске текстове. Чак је и једна холандска влада пала због Сребренице...

Постоје бар два принципа који се морају поштовати и у овом случају који је један од највећих медијских манипулација у последњих сто година. Први принцип је тај према коме треба показати поштовање и саучешће према свим жртвама, не само према једнима. Жртве су жртве. Једне нису вредније од других и не смеју бити. Нико не помиње рецимо, преко три хиљаде Срба масакрираних у селима око Сребренице које су убили на најсвишепније начине војници Насера Орића из „демилитаризоване“ Сребренице. О њима никоме није пало на памет да пише резолуцију. Када је реч о било каквој анализи о

Сребреници, други принцип који се мора узети у обзир јесте целокупан контекст дешавања. Постоји низ питања у вези са сребреничким дешавањима на које Британци, подносиоци резолуције у име „Перфидног Албиона“ не желе или немају одговоре. Зашто би рецимо, српска држава требало да преузме одговорност за злочине у које је уплетен босански Хрват Дражен Ердемовић и то на основу његовог лабилног, неопузданог и контрадикторног сведочења? На Меморијалу у Сребреници стоји број „8372...“ али се признаје да тај број укључује и оне који се још увек воде као нестали. Па, онда како ти нестали могу бити „жртве геноцида“? Последње форензичке анализе показују да је укупан број ископаних тела из масовних гробница око Сребренице испод две хиљаде, а од ових се тек за 442 може јасно тврдити да су жртве стрељања. Па, где је онда „геноцид“? Зато је руско „њет“ сасвим нормално, а Британцима није преостало ништа друго сем да снужено одговоре „ОК“. Додао бих: Мало морген! Сви знамо да ће овако бити само до неке следеће прилике, јер је Палмерстон пре века и по рекао да Енглеска нема вечне пријатеље нити сталне непријатеље, Енглеска има само сталне и вечне интересе.

У ОВОМ БРОЈУ

СТР.5
ВИДОВДАНСКО
ДАРОДАРЈЕ



СТР.20
НИШ - ГРАД ИМПЕРАТОРА



СТР.12
ИНТЕРВЈУ
МИРОСЛАВ ЛАЗАНСКИ
ВОЈНО-ПОЛИТИЧКИ АНАЛИТИЧАР
СРБИЈА ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА



СТР.26
ДР ДУШАН ПРОРОКОВИЋ
КУМАНОВО КАО ОПОМЕНА



СТР.16
СРПСКА ЗАЈЕДНИЦА
У КАРЛОВОМ ЦАРСТВУ



СТР.38
МУЗИКА
БЛАГО ПОЧИЊИ!
УСМЕНО ПРЕДАЊЕ



НОВИ
ТЕМИШВАРСКИ
ВЕСНИК

ТРОМЕСЕЧНИК СРБА У РУМУНИЈИ

издавач: Савез Срба у Румунији, коиздавач: Српско-румунски центар за развој, часопис излази уз помоћ Департмана за међуетничке односе при Влади Румуније. Први број „Темишварског весника“ штампан је новембра 1934. године у Темишвару, оснивач листа и први главни и одговорни уредник био је Милутин Манојловић и излазио је све до 7. јула 1947. Новембра 2008. појавио се први број недељника „Нови темишварски весник“ чији је издавач био Српско-румунски центар за развој, а главни и одговорни уредник Рајко Корња.

Главни и одговорни уредник: Рајко Корња, дежурни уредник: Горан Гога Пантин, коректура: Биљана Герман
Адреса редакције: Timisoara, str. Mangalia nr. 29, tel/fax: +40256 491 754, e-mail: novi.temisvarski.vesnik@yahoo.com
www.savezsrba.ro/novi-temisvarski-vesnik/home
Noul Mesager de Timisoara, ISSN - 1844-9123

СВЕТОВИД, СВЕТИ ВИД, ВИДОВДАН

Видовдан је непокретни верски празник кога празнују Српска православна црква (15. јуна по јулијанском календару, 28. јуна по грегоријанском) и Бугарска православна црква и један је од највећих српских празника. Код Срба је познат под називом Видовдан, а код Бугара Видовден или Видов ден.



Паганско божанство Световид

Значај Видовдана за српски народ проистиче из историјских догађаја који су везани за тај датум. Од свих је најзначајнији Косовски бој, погибија кнеза Лазара (1371-1389) и тзв. пропаст Српског царства, па се тог дана, поред светог Амаса, од почетка XX века слави и црквени празник светог великомученика кнеза Лазара и светих српских мученика.

О пореклу народног назива за овај празник постоји више

Догодило се на Видовдан

- **1389.** битка на Косову, сукоб српске војске под вођством кнеза Лазара и турске војске под вођством султана Мурата;
- **1914.** атентат Принципа на надвојводу Франца Фердинанда у Сарајеву, почетак Првог светског рата;
- **1919.** потписан Версајски споразум, чиме је завршен Први светски рат;
- **1921.** краљ Александар I Карађорђевић донео Видовдански устав, Устав Краљевине СХС;
- **1948.** донета Резолуција Информбироа што је означило разлаз између Југославије и источног блока;
- **1989.** обележено 600 година Косовске битке, Милошевићевим говором на Газиместану;
- **1990.** усвојени амандмани на Устав Хрватске, којим Срби више нису били конститутивни народ у Хрватској;
- **1992.** пробијен коридор код Брчког, спојена два дела Републике Српске;
- **2001.** Слободан Милошевић изручен трибуналу у Хагу;
- **2006.** Црна Гора примљена у Уједињене нације као 192. чланица.

верзија, али ниједна није доказана односно потврђена.

По једној је овај празник наставак слављења словенског паганског божанства Световида, који је био бог обиља и рата и који је можда био српски врховни бог.

По другој интерпретацији су поштовање светог Вида (лат. Sanctus Vitus) донели са собом немачки католички рудари Саси, а њихов светац је прилагођен локалном становништву. То тумачење се може лако побити када се узме у обзир да је овај празник познат и код Бугара, иако Бугарска никада није била под утицајем Римокатоличке цркве, такође не треба св. Вида искључиво доводити у везу са римокатолицизмом, јер је он ранохришћански светац, који се поштовао још пре поделе хришћана на православце и католике. Међутим, треба имати у виду да су у Полабљу где је такође поштован Световид, његова светилишта махом замењена црквама посвећеним светом Виту, што упућује на закључак да је култ поштовања старословенског паганског божанства Световида замењен култом св. Витуса (тј. код западних Словена култом св. Вита, а код јужних Словена култом св. Вида). Видовдан је фиксни празник који и Римокатоличка црква обележава 15. јуна и посвећен је св. Виду (лат. Sanctus Vitus, у преводу са латинског свети Витус, тј. свети Вид), а сам култ св. Вида је био врло јак на Јадранском приморју.

И данас на Јадранском приморју постоје топоними и храмови који носе име св. Вида, а св. Вид је и заштитник града Ријеке који Видовдан обележава као дан града.

Код Срба и Бугара који, иако признају св. Вида, као ранохришћанског свеца, овај дан се поштује више као народни празник Видовдан.



пише:

др Славомир Гвозденовић

Видовданско дародарје



“Ниједан хришћански народ нема у историји својој оно што има српски народ, нема Косово... Као што се самртник облачи у ново и скупочено одело, тако је и војска српска била одевена у најбоље рухо своје. Блистава и сјајна поворка хитала је са свих граница царства у жижу части и славе, на Косово поље.”

владика Николај Велимировић

Свети Николај Српски записао је о најсветијем Косову нашем и следеће:

Ниједан хришћански народ нема у историји својој оно што има српски народ, нема Косово. И још је добри светац српски записао о косовском боју: Као што се самртник облачи у ново и скупочено одело, тако је и војска српска била одевена у најбоље рухо своје. Блистава и сјајна поворка хитала је са свих граница царства у жижу части и славе, на Косово поље. Народна песма казује: *И погibe српски кнез Лазаре, И његова сва изгibe војска, Седмдесет и седам хиљада. Све је свето и честито било И миломе Богу приступачно.*

Зато је Косово и наш највећи час историје и наше грдно судилиште. Нисмо онда случајно изабрали Видовдан да се подсетимо

најзаслужнијих међу нама, наших сународника који су

нашим настојањима да сачувамо све своје људско и српско.

Да се сви заједно, под истим кровом, окрепимо „на извору најузвишенијих надахнућа“, да нам потомци, и нико никад, не кажу: „Рђом кап`о док му је кољена“.

Само ће тако дародарје Савеза Срба данашњим заслужницима имати смисла.

Чинећи оно што нам ваља чинити, са овог Вас места поздрављамо са поштовањем, а сви заједно упућујемо поздрав свом роду који у Грачаници, Високим Дечанима, Косовској Митровици, Призрену, Штрпцу, Пећкој патријаршији и свуда, брани достојанством, истином и правдом српско Косово, себе и наше васколико српство.

Одужимо се, дакле данас, најзаслужнијима међу нама.



делом и најмањим гестом, али са љубављу и поштовањем према роду дали свој допринос

ВИДОВДАН

Овогодишњи добитници Видовданске повеље јесу:

2015.

Славица и Јоан Кармазан, Александар Чотрић, Миодраг Јакшић, Драган Крстић, Хаџи Мира Поповић, Фондација Флекстроникс и Раденко Прња и посмртно: Миомир Тодоров и мајка Ангелина

СВИ ВИДОВДАНСКИ

Савез Срба у Румунији додељује, почев од 1993. године, Видовданску повељу особама, културним установама и друштвима, месним организацијама који се истичу својом активношћу, доприносећи развоју српске културе и чувању нашег бића на овим просторима.

1993.

1. Миленко Лукин (млађи), инжењер, Темишвар
2. Радислав Кланица, др. ветеринар, Улбеч
3. Томислав Ђурић, професор, Чанад
4. Љубомир Степанов, економиста, Темишвар
5. Бранислав Станковић, парох, Темишвар
6. Вељко Унипан, инжењер, Темишвар

1994.

1. Павле Петровић, професор, Свиница
2. Ђурица Галетин, професор, Темишвар
3. Небојша Поповић, професор, Темишвар
4. АКУД "Младост" Темишвар, 25 год. од оснивања
5. Читаоница у Чанаду, 100 година постојања
6. Живко Исаков, приватни предузетник, Чанад

1995.

1. Месна организација ССР Арад
2. Српски црквени хор у Решици
3. Породица Весић, Темишвар
4. Цветко Миленковић, др ветеринар, Љупкова
5. КУД "Душан Васиљев", Ченеј

1996.

1. Гимназија "Доситеј Обрадовић", Темишвар
2. Васа Лупуловић, парох, Белобрешка
3. Сима Жарков, професор, Арад

1997.

1. Сава Константиновић, МО ССР, Стара Молдава
2. МО ССР Велики Семиклуш
3. Божидар Панић, инжењер, Арад

1998.

1. Јован Јанкуловић, кнез, Свиница
2. Јоца Бугарски, професор, Темишвар
3. Породица Мандран, Велики Семиклуш

1999.

1. Емилија Никић, учитељица, Фенлак
2. Љубица Рајкић, професор, песник, Решица
3. Божидар Чизмаш, дугогодишњи председник црквеног одбора и дописник НР
4. Ђока Глишић, инжењер, пред. МО Букурешт

Специјалне повеље

1. Јон Кристоју, директор листа "Котидијанул"
2. Нарчиса Јорга, новинар, Антена 1

2000.

1. Емилија Живанов, сценограф, Темишвар
2. Мирослав Стојков, прота Саборне цркве Темишвар
3. Божидар Херди, директор школе, Љупкова

2001.

1. Породица др Душана Попова, Темишвар
 2. проф. Борислав Ђ. Крстић – посмртно
 3. проф. Ђока Мирјанић – посмртно
 4. Прогоњени у Бараган
- Захвалнице**
5. Мирослав Мировић, генерални конзул СРЈ
 6. Душан Ватовић, вицеконзул СРЈ



2002.

1. Драгица Матеј, за спонзорство, Чанад
2. Дивна Јовановић, Луговет, помоћ за ман. Кусић
3. др Борислав Крстић Велимиров, Темишвар

Захвалница

4. Сима Жарков, Арад

2003.

1. Илија Путић, посмртно
2. МО ССР Дињаш
3. Србобран Биба Милошевић

Посебне захвалнице

4. Покрајински секретаријат Војводина

ЛАУРЕАТИ 1993-2014.

5. Савез Рачуновођа и Ревизора Србија
6. Департман за међуетничке односе при Влади Румуније

Захвалнице

7. Антоније Јоргован, правник
8. Ивана Николић, Народна библиотека Србије

2004.

1. Стојан Петровић, Решица
2. Милан Лукин Чанадац, Темишвар
3. Љубомир Мендебаба, Чанад

Посебне захвалнице

4. Кристијан Жура, Департман за међуетничке односе
5. Љубинко Јелић, књижевник, Београд

2005.

1. Даринка Васиљевић, Немет
2. Душко Лазић, Дињаш
3. Корнел Сечански, Арад

Захвалнице

4. Министарство за дијаспору Р. Србије
5. Фондација "Хемофарм" Вршац

2006.

1. Александар Никић, професор, Темишвар
2. Пера Николин
3. Миливој Бурназ

Захвалнице

4. Георге Секулић
5. Министарство Културе Р. Србије

2007.

1. Николаје Царан, професор, Темишвар
2. др Миодраг Милин, професор, Темишвар
3. др Александар Радован, професор, Темишвар

Захвалница

4. др Љубивоје Церовић, Нови Сад

2008.

1. Разван Макавеј, Фењ
2. МО ССР Велики Сентетар

Захвалнице

3. Љубомир Остојин
4. Тудор Дијакону, Решица

2009.

1. Чедомир Миленовић, књижевник Темишвар
2. КУД „Свети Ђорђе“ Станчево
3. Српски позоришни студио Темишвар

Захвалница

4. Нова Батањац, директор позоришта, Темишвар

Посебне захвалнице

5. АКУД Младост, Темишвар
6. Матица исељеника Србије
7. Осмогодишња школа Дињаш

2010.

1. Миле Керпенишан, новинар, посмртно
2. Шаца Недељковић
3. Позоришни студио „Талија“
4. Српски политички затвореници
5. Кошаркашки клуб ЕЛБА
6. Драгомир Раденковић, генерални конзул Србије

2011.

1. Мешовити хор Саборне цркве, Темишвар
2. Теодор Бата Рајчић
3. Радмила Милентијевић, Београд
4. Мијомир Алексић - Кири

Захвалница

2012.

1. Мирчета Стојић
2. Стева Лепојев
3. проф. Златомир Панић, Белобрешка
4. проф. Властимир Тодоров
5. јеромонах Спиридон Вељковић
6. искушеник Марко Радовановић

Захвалнице

2013.

1. др Стева Перицац
2. Михај Степанеску, Решица
3. Друштво српско-румунског пријатељства „Ризница“ Лужнице и Света Маџаревић

Захвалнице

4. Јован Долић, новинар, Стара Молдава
5. Протојереј Сава Поповић, посмртно
6. Привредна комора Војводине

2014.

1. Миодраг Белодедић
2. Србољуб Мишковић
3. Милија Николић
4. Дануц Гроза
5. Радмила Кети Каталина
6. Звездана Поповић

Захвалнице

ВИДОВДАН НА КОСОВУ

На Косову је спроведено најсавршеније етничко чишћење у Европи. Живојин Ракочевић је човек који живи у гету. Али му не мањка оптимизам. Овај новинар и књижевник ради у Дому културе у Грачаници, на Косову и Метохији. Прва ствар коју нам је рекао када смо га позвали је: „Ево, можемо да разговарамо, само да се мало изољујем, пошто сам у предвидовданској гужви.“

За њега Видовдан, један од најважнијих српских празника, није само празник, већ и синоним за преостале Србе на Косову и Метохији.

- Како се у Грачаници, и на Косову и Метохији, дочекује Видовдан 2015?

- Видовдан је у основи најважнији дан у животу Срба на Косову и Метохији, јер у себе укључује културне, духовне и националне активности. Ми смо се, овде из Дома културе у Грачаници, ове године потрудили да у најизолованије средине, уочи Видовдана и

месец дана пре Видовдана, пошаљемо јавне раднике, глумце, писце, сликаре, да људи имају тај осећај да нису сами. Да их подсети на празник, да буду са њима, да поделе те тренутке живота у гету.

- Ако покушате да направите поређење са животом на Косову и Метохији пре 15 и више година са садашњим временом, које су кључне разлике у обележавању

овог великог празника?

- На Косову и Метохији живим 25 година и основна разлика између Видовдана данас, Видовдана од 1999. и Видовдана до 1999. јесте у томе што ми сада елементарно немамо слободу. Немамо елементарна људска права. Све што се тиче слободе нам је рестриктивно.

Главни недостатак је заправо недостатак града. Ако бисмо гледали како данас изгледа Видовдан и како је некада изгледао, видећемо да прославе Видовдана, сем на Универзитету у Косовској Митровици, нема ни у једној урбаној средини на Косову и Метохији. Наш Видовдан је просто избачен из града.

- Када кажете „избачен из града“, мислите ли на то да су га Албанци избацили из града и да Срба нема у градовима на



Прослава Видовдана на Газиместану 2009. године

Не може се никако говорити да је неки Видовдан последњи. Заправо ми смо то, ми живимо то, и ако смо по нечему особени, онда смо по том завету, по тој идеји, по тој трпељивости и херојству истовремено. Тако да не треба бринути за судбину Видовдана. Из њега ће изаћи нове идеје слободе којима се можемо бранити, захваљујући којима можемо преживети.

**Живојин Ракочевић,
ГРАЧАНИЦА**

Косову и Метохији?

- Наравно. Ми смо апсолутно нестали из градова, то је најсавршеније етничко чишћење у Европи у протеклом веку. У Приштини има 15-ак Срба, у Призрену 12 или 13, у осталим градовима то је потпуно, потпуно занемарљив број. То су људи који живе ван света, потпуно изоловани. Опстају захваљујући личној жртви, инату. Потреба да остану и да умру на своме држи их у градовима. Што се тиче живота, пуноће живота, урбаног живота, слободе, градске атмосфере, мириса града — то не постоји, ми смо избачени из градова.

- Да ли се онда може рећи да је ово можда последњи Видовдан који дочекују Срби на Косову – на Косову?

- Не, никако и никада се то не може рећи. Видовдан је дубљи од сваке наше државне идеје, јер су из Видовдана настале све наше и државне и националне и важне културне идеје. И духовно уточиште је ту. Ту је остварен онај савршени баланс између земаљског и небеског. Не може се никако, и ни у једној варијанти, говорити да је неки Видовдан последњи. Заправо ми смо то, ми живимо то, и ако смо по нечему особени, онда смо по том завету, по тој идеји, по тој трпељивости и херојству истовремено. Тако да не треба бринути за судбину Видовдана. Из њега ће изаћи нове идеје слободе којима се можемо бранити, захваљујући којима можемо преживети.

<http://wp.me/p1Fuk8-ILy>
СПУТЊИК, за ФБР
приредила Биљана Диковић

„Српски зид плача“ за Меркелову

Удружење породица киднапованих и убијених на Косову и Метохији упутило је молбу премијеру Србије Александру Вучићу да део разговора са немачком канцеларком Ангелом Меркел 8. јула буде посвећен косметским жртвама, те да се породицама омогући састанак са Меркеловом.

Из Удружења подсећају да је противно Уставу и Закону о кривичном поступку ослобођено и 400 правоснажно осуђених злочинаца, међу којима и браћа Љуан и Беким Мазреку, за масакар у Клечки над српским цивилима.

– Зато породице жртава



Удружење наводи да ће током посете Београду немачку канцеларку испред зграде Владе Србије и испред Палате Србије дочекати пано „Српски зид плача“ као опомена да су сви заборавили српске жртве, а да је сама Немачка крива што су се на слободи нашли албански злочинци и терористи.

– Немачка је захтевала од српске Владе и успела да из српских затвора у периоду од 2001-2003. године ослободи 2.108 албанских терориста и злочинаца тзв. ОВК који су заробљени у крвавим борбама са војском и полицијом 1998. и 1999. године у Дреници – наведено је у саопштењу.

траже да канцеларка Меркел нареди албанском парламенту у Приштини, на чијем су челу вође терористичке ОВК, да ослободи киднаповане Србе и врати их својим породицама – поручено је у саопштењу.

Породице киднапованих и убијених окупљене у Удружењу траже од Вучића и Меркелове да више не дозволе да се прави селекција када је реч о жртвама и злочинцима. – Чињеница је да је та селекција прављена када је реч о српским жртвама које никако да дочекају слободу, правду, истину. Свима нама и вама су на савест и душу – поручују из Удружења.

ВИДОВДАНСКА БЕСЕДА У ЛОНДОНУ

„Господо и пријатељи! Дошао сам из Србије, из европске поноћи. Тамо нигде ни зрачка светлости. Сва је светлост побегла са земље на небо и једино нам одозго светли. Па ипак, ми нејаки у свему, сада овако, јаки смо у нади и вери, у скоро свануће дана. Захвалан сам лорду архиепископу, Конкену Бериском, који ми је омогућио да на свети Видовдан, овог лета господњег 1916. године, у овој прекрасној цркви Светог Павла, пред Његовим височанством, краљем Џорџем V и најугледнијим Енглезима могу да вам се обратим.

Господо и пријатељи! Цео дан јуче, провео сам разгледајући овај величанствени храм, који је понос Енглеске и Хришћанства. Ја сам видео, да је он саграђен од најскупоценијег материјала, донешеног из разних крајева империје, у којој сунце не залази. Видео сам, да је саграђен од гранита и мермера, које су испирали таласи стотине мора и океана. И да је украшен, златом и драгим камењем, донетим из најскупоценијих рудника Европе и Азије. И уверио сам се, да се овај храм, с правом убраја, у једно од архитектонских чуда света.

Но, господо и пријатељи! Ја долазим из једне мале земље на Балкану, у којој има један храм, и већи, и лепши, и вреднији, и светији, од овог храма. Тај храм, се налази у

српском граду Нишу, и зове се БЕЛЕ КУЛА. Тај храм, је сазидан од лобања и костију мог народа. Народа који пет векова стоји, као стамена брана Азијатском мору, на јужној капији Европе. А кад би све, лобање и кости,



Пет векова Србија лобањама и костима својим, брани Европу, да би она живела срећно. Ми смо тупили, нашим костима, Турске сабље, и обарали дивље хорде, које су срљале као планински вихор на Европу.

биле узидане, могао би се, подићи храм, триста метара висок, толико широк, и дугачак, и сваки Србин, би данас, могао подићи руку и показати. Ово

је глава, мога деде, мога оца, мога брата, мога комшије, мога пријатеља, кума. Пет векова, Србија лобањама и костима својим, брани Европу, да би она живела срећно. Ми смо тупили, нашим костима, турске сабље, и обарали дивље хорде, које су срљале као планински вихор на Европу. И то, не за једну деценију, нити за једно столеће, него за сва она столећа, која леже између Рафаела и Ширера. За сва она, бела и црвена столећа у којима је Европа, вршила реформацију вере, реформацију науке, реформацију политике, реформацију рада, реформацију целокупног живота.

Једном речју, када је Европа, вршила смело кориговање, и богова, и људи из прошлости, и када је пролазила кроз једно чистиштиште, телесно и духовно. Ми смо, као стрпљиви робови, ми смо се клали са непријатељима њеним, бранећи улаз у то чистиштиште. И другом речју, док је Европа, постајала Европом, ми смо били ограда њена, жива и непробојна ограда, дивље трње око питоме руже. На Видовдан, 1389. године, српски кнез Лазар, са својом храбром војском, стао је на Косову Пољу, на браник Хришћанске Европе, и дао живот, за одбрану Хришћанске културе. У то време, Срба је било колико и вас Енглеза. Данас их је, десет пута мање.



пише:

др Рајко Корња

На Фејсбуку ми се недавно обратила једна госпођица, Румунка која живи у Београду, са питањем зашто на страници Савеза Срба не постављамо и филмове о периоду када су, како каже, „Шиптари на Косову били остављени на милост и немилост Милошевићевој полицији“. Одговорио сам цењеној госпођици да таквих филмова нема и не може их ни бити јер то што она тврди није се ни догодило већ су измишљотине и манипулација. Признајући јој да можда и нисам тотално објективан када је реч о Косову, али и да сам сит холивудских сценарија, замолио сам је да ми наведе бар један такав случај малтретирања мирних Шиптара, поштених грађана Србије у „злогласном“ периоду Слобине владавине. Онда сам је замолио да замисли следећу ситуацију и да предвиди крај. Мисаона вежба коју сам јој предложио гласи овако: Ја, грађанин Румуније, рођен овде, одрастао овде, одједном схватим да држава не поштује моја мањинска права. Одлучујем да са још неколико Срба из Румуније организујемо мирне демонстрације. Организујемо и ништа. Следећи наш корак је заједничка одлука да држави Румунији више не плаћамо порез, нити здравствено осигурање, нити електричну струју, нити комуналије. И поштујемо те одлуке неколико година, па и деценију. Видимо да нема никаквих реакција и да нам се може већ деценијама, те смишљамо следећи корак. Новац који је уштедела неплаћањем пореза и осталих дацбина држави, наша група незадовољних, која сада већ броји хиљаде, одлучује да усмери у нешто конструктивно. У згради која је власништво једног од наших „борца за права мањина и демократију“ оснивамо школу за нашу децу по наставном програму из Србије. Исписујемо, наравно, децу из званичног школског система Румуније и убеђујемо остале мањинце да нам

ДОГЛЕД Мисаона вежба за холивудски сценарио

се придруже. У нашим учioniцама и даље има и електричне струје и грејања иако већ годинама не плаћамо ни једно, ни друго. Да нам не би случајно неко „турбулентан и ултранационалистички настројен“ од већинаца засметао, уз уџбенике које лако шверцујемо из Србије, тражимо и по неки пиштољ, тек да се нађе за обезбеђење школа. У школском инспекторату наравно имамо човека који је на нашем платном списку и јавља нам чим сазна да нам се спрема нека контрола државних органа. Тако да кад они бану, нема ни клупа, ни табле, а деца само играју и певају српске песме негујући традицију. Инспекторе наравно дебело частимо тако да нам и они сами јављају кад ће бити следећа инспекција. Број наших школа се повећава јер деце имамо, а браћа са Запада, нарочито из Швајцарске, одвајају око 10% од



својих прихода и шаљу нам. Није наше да се питамо да ли су ти приходи легални или нису, добровољни или присилни. Заједно са бројем школа, расте и број запослених у обезбеђењу те одлучујемо да створимо једну структуру која би одржавала ред не само у школама него и у нашем новооснованом школском инспекторату. Купујемо им и униформе. Пошто смо већина у неким местима у Дунавској клисури и око Темишвара и пошто и даље локалне власти немају разумевања за наше жеље и тежње ка очувању језика и културе, приморавају нас, малтене, да организујемо нашу

паралелну локалну администрацију у тим местима. Новца има на претек, а и кадрова који су вољни да помогну за добре паре. Преко Дунава нам лако стиже сав неопходни материјал и осим пиштоља, браћа нам шаљу и по који калашњиков да се нађе, злу не требало. И у локалној полицији сада имамо своје људе „демократски оријентисане“ који посебно воле евриће, а када се неко из државних структура усуди да ненајављен дође у она места где функционише наша администрација, замолимо оне који су задужили калашњикове да оду на брег и припуцају на патролу полиције, тек да их уплаше, ништа више. Пошто су места под нашим контролом доста забачена, ако се којим случајем и деси да неко од полицајаца и страда, локалне новине и страни медији ће сигурно написати да су га ранили или убили мештани који су једино бранили своја имања од ловокрадица и лопова. Пошто је полиција све чешће слала патроле, решили смо, нормално, да оформимо јединицу која би чувала прилазе нашој демократској територији. Прођоше тако четири године и ето нас пред „прве слободне изборе“ које организујемо. И организовали смо их без проблема. Са оним званичним бирањима немамо никакве везе, једноставно их бојкотујемо. Пошто смо у неколико случајева имали места где су осим нашег живља живели и остали, покупували смо им имања и куће за огромне своте, но новца је било на претек, те нисмо жалили. Већина је радо узела паре и иселила се. Остале смо временом убедили да и они учине исто, а на њихова имања су се брзо уселили Срби из Србије који су тамо бедно живели. Територија под нашим контролом је расла из дана у дан и тако смо дочекали да у фебруару пре пет година прогласимо независност. Наравно да је све ово чиста фикција, али питање за госпођицу у вези с овим дијаболичним холивудским сценаријом јесу: у којој фази мисли да би свака нормална држава, па и Румунија, интервенисала, какви бисмо били ми људи и како бисмо се звали да тако нешто урадимо?

МИРОСЛАВ ЛАЗАНСКИ

војно-политички аналитичар

СРБИЈА ИЗМЕЂУ ИСТОКА И ЗАПАДА (1)

Познати коментатор "Политике" говори за НТВ о позицији Србије, о важности гасовода за Европу, о односима САД, ЕУ и Русије, о корупцији и слободи медија и зашто су Срби изгубили медијски рат

Колико је Крим геостратегијски важан?

Русија је узела Крим, оно што је било увек њено, јер је формално правноорганизовала све што Уједињене нације траже: референдум народа, излазак у одређеном проценту и гласање у одређеном проценту, формално правно све је испоштовано и Крим је враћен Русији. Повратком Крима, Русија је заштитила своје јужно крило,

Црноморски регион, јер са поседовањем Крима као војне базе, Русија поседује пола румунске територије, покрива цели акваторијум Црног мора и заправо је потпуно онемогућила било какав продор НАТО-а ка муслиманским деловима Руске федерације, пре свега на Кавказ. На тај начин Русија је ставила контролу целог акваторија Црног мора под своју војну ингеренцију. Зато у НАТО-у негодују, јер кажу да је Крим потпуно пореметио геополитичку и војну равнотежу у Црном мору. На тај начин Русија ставља контролу и на све будуће гасоводе.

Албанци, племе „Он-Оф“

Која је ситуација Јужног тока и тзв. Турског тока?

Ово што се сад прича јесте да је Јужни ток торпедирала ЕУ преко Бугарске. Бугари су забранили Русији да крене са Јужним током према Србији, а Турци очито имају своје интересе. Не заборавимо да Турска као чланица НАТО-а није увела санкције Руској федерацији. Није увела ни Македонија. Будући Турски ток би ишао: Русија, Турска, Грчка, Македонија, Србија.

Верујем да би Орбан вероватно дао зелено светло кад би гас дошао до његове границе. И тако, ево гаса до Аустрије. То је проблем за Американце, јер они не желе да ЕУ зависи енергетски од Руске федерације. Русија је најавила да 2019. године престаје транзит гаса из Русије преко Украјине, јер не желе више да буду таоци украјинских одлука. Значи, 2019. године, ви господо у Европи, ако не желите да се смрзнете (знајући да немачка машинска индустрија ради 60 одсто са руским гасом) и ако желите сигурне испоруке гаса, мораћете да се договорите са Русијом. Засад гас за Немачку иде северним током и ту није био у питању трећи енергетски пакет који су тражили за Јужни ток, тј. оно што су блокирали у Бугарској.

Да ли су у тој причи и Грчка и Македонија?

Сада су велики притисци на Грчку, а оно што се у Куманову догодило Македонцима, то је најбољи пример најслабије карице у целом том низу евентуалне трасе гасовода. Где су ударили? Ударили су на Македонију коју могу да тресу помоћу албанског фактора. Американци тресу Македонију Албанцима, по потреби Србију, а ако Мило Ђукановић не буде слушао, и њега ће да затресу.



Засад слуша, па му нису активирали Албанце. Један мој пријатељ из Скопља каже да су Албанци племе „Он-Оф“, односно, притисак на дугме и активирају се. Притисак на дугме и престану. То се уосталом и показало тако. Цела акција у Куманову и шта би после? Ништа. Два дана неке тарапане, апсолутно даље нема више никаквог догађања што значи да је циљ постигнут јер је премијер Македоније, господин Никола Груевски променио став, рекао је да је могући Турски ток, али само ако

није уопште спорно. Није добро кад једна земља зависи само од једног испоручиоца гаса. Увек сам за то да је љубав љубав, а чисти рачуни су чисти рачуни. Другим речима, браћо Руси, пријатељи смо са вама, дајте нам гас по некој повољној цени, јер за сада то не добијамо. Руси, кад је у питању бизнис, нису ни мало нежни, да се разумемо, кад је у питању новац, врло су сурови играчи. Ми рецимо, плаћамо гас скупље него неке европске земље, такав смо уговор направили какав смо

томе да ли ће конкурисати са тим гасом чији би крак ишао од Азербејџана преко Црног мора до Бугарске, па да се и ми качимо. Имамо ли конекцију код Димитровграда, то је питање. Друго, Азербејџан нема те количине. Јужни ток је био капацитиран на неких скоро 50 милијарди кубних метара гаса, а овај има 16 милијарди. Гасоводна поља у Азербејџану нису тако обилна као што се прича, тако да у овом часу ми заиста не знамо шта ће бити после 2019. године кад је у питању енергетско снабдевање.



се договоре Москва и Брисел. А шта ако се не договоре, шта ће онда бити? Не заборавите, да ће од 2018. године руски гас из Сибира ићи у Кину. Целокупне количине гаса које је Русија продавала Западној Европи, може се преусмерити на Кину, и да Руси кажу: „Нас више не интересује ни немачко тржиште, ни чешко, ни мађарско. Нико нас не интересује, идемо у Кину продаваћемо њима, а шта ћете ви онда.“

Србија међу гасоводима

Која је позиција Србије у вези са руским гасом?

Нас притискају из Вашингтона да урадимо диверсификацију наших гасовода. То је у реду и

направили, значи није лоше да имамо још неког евентуалног испоручиоца гаса. Добро је премијер Вучић рекао да треба направити диверсификацију, само је питање како?

Шта је са гасом из шкриљаца?

Гас из шкриљаца од Американаца нема шансе да дође у следећих 5-6 година, гас из Азербејџана нема шансе да дође, ако Рус каже не може, јер је Азербејџан сувише мала земља да би пркосила Руској федерацији на Кавказу. Довољна су три руска командоса да цео гас оде у ваздух. Значи и Азербејџан ће морати повести рачуна о

Гас је постао једна врста геополитичке робе. Руси су рекли: „Ви хоћете са нама да ратујете на овај, онај начин, економске санкције нама, ми ћемо ратовати овако.“ Не заборавите економске санкције су облик економског рата, а сваки економски рат је заправо једна врста правог рата. На страну то што те економске санкције, које је ЕУ увела Руској федерацији, правно нису легитимне, зато што економске санкције може да уводи само Савет безбедности Уједињених нација. Нема право ни ЕУ да их уводи без одлуке Савета безбедности Уједињених нација, а они нису ишли у Савет безбедности УН зато што би Русија то блокирала.

Да ли постоји алтернатива за Србију?

Србија је у незавидном положају. С једне стране имамо проблем Косова које је, искрено говорећи, практично, скоро признато. Ако будемо, присиљени да направимо договор са Приштином, у смислу правно обавезујућег документа, нешто слично моделу две Немачке (Источна и Западна), тј. да не бранимо Косову столицу Уједињених нација, ја заиста не знам које су то правне формуле и изговори да ћемо моћи да се правдамо како нисмо признали Косово. Ако ви на било којем папиру потпишете као Србија, а на истом папиру стоји жиг државе Косово или титула председник владе Косова, ви сте дејуре и дефакто признали то Косово. Да се не заваљамо, то је то, они нама по Бриселском споразуму су били дужни да оснују Заједницу српских општина. Још је нису направили. Са друге стране траже Газиводе и језера, траже посебан телефонски број, траже ово, траже оно, а ми се питамо шта ми за то добијамо.

Корупција у ЕУ је грандиозна

Јесте ли скептик што се тиче уласка Србије у ЕУ?

Замислите да се цео живот Србије свео на то хоће ли се отворити ово или оно поглавље, а ми не живимо између поглавља. Нисам евроскептик по некој дефиницији, јесам за то да се Србија уреди, да Србија има и школство, и здравство, и судство по

европским стандардима, да будемо практично уљуђена земља, уређена земља, да нема корупције, да нема лоповлука, али то су све степенице на путу ка неким европским стандардима. При томе не треба имати илузије, имате у Бриселу корупције колико хоћете и то су чак открили многи новинари.



Корупција међу бриселском администрацијом ЕУ је грандиозна. Ми смо мале маце у односу на њихову корупцију и шта све они раде. То је један невероватан чиновнички апарат. Некакав Хан, за кога искрено, ја никад нисам чуо, дође, па нам држи лекције, па дође неки исто чиновник и држи нам лекције, то је понижавајуће за грађане Србије, али шта да радимо, живимо у таквом времену, једноставно себи смо дали ту врсту задатка, пут у ЕУ нема алтернативу, иако

ја мислим да је то погрешно говорити. Увек постоји алтернатива у животу. Мора да постоји. У војним јединицама погине командант, има замену, погине заменик, постоји његов заменик, до задњег војника увек постоји алтернатива.

Шта ако се за неколико година ЕУ нађе пред дилемом укидања?

Правити пројекције на Балкану и у Европи за следећих десет година је врло незахвално. Шта ако дође до тенденција ка националним државама? То су дилеме о којима можемо само теоретски расправљати у јавности. Да ли је неко могао да предвиди ово што се дешава од 2013. између Брисела и Москве и Вашингтона и Москве? Да је мени неко рекао 1989. да ће се Југославија распасти ја бих му одговорио да је луд или да ми је рекао 1990. да ће СССР нестати, рекао бих му да је за психијатрију. Али се Совјетски Савез распао.

Нема слободе у медијима

Колико медији утичу на политичке процесе?

Замислите, Њујорк тајмс дозвољава себи ту врсту скандала и објави да је у Кремљу извршен војни удар и да су генерали склонили Путина и то наводе у тексту где цитирају неке своје изворе и ништа. Путин се после појави и каже било би досадно кад не би таквих прича било, а Њујорк тајмс се никоме не извини. Упркос томе, то показује да иду врло озбиљно,

свим могућим операцијама да Путина једноставно доведу у ситуацију да направи неки непромишљени корак. Дакле, сатанизација Путина и Русије, када погледате како се то ради у немачким листовима имате један неутралан текст, па онда три изразито негативна текста, па један полупозитиван. То се систематски ради. Та хистерија која је присутна у западним медијима је стравична. Кад се састанем са колегама са Запада и причамо, те ме замоле да им објасним чему тај антиракетни систем, они се само смеју. Један од њих ми каже: ја бих то и написао, али мој уредник то неће пустити. Значи те приче о слободи западних медија су приче за малу децу. Нема слободе у западним медијима. Газда који плаћа тај медиј, он одређује шта ће да се пише, а он опет зависи од порезника, од порезне политике и политичара да ли ће му упутити порезну инспекцију итд.

Недавно сте боравили у Шведској, како је тамо стање у медијима?

Да, недавно сам био у Шведској, тамо немате апсолутно дисонантних текстова у новинама о шведској спољној политици. Њихова демократија и критичност се исцрпљује на темама о социјалним давањима, социјалној заштити и проблемима у култури и спорту итд. Кад је у питању спољна политика, нема шведског новинара који ће довести под критичку лупу било који потез шведских власти. Слично вам

је тако и у многим другим медијима. Ми као новинари смо били заслепљени, кажу Њујорк тајмс, Вашингтон пост то су лучоноше слободе, носиоци демократичног начина писања итд. То нема благе везе са стварношћу.

Како су Срби изгубили медијски рат

Како бисте окарактерисали извештавање за време распада Југославије?



Често помињем случај новинара Џона Барнса који је био дописник Њујорк тајмса из Делхија и кад год су биле офанзиве муџахедина у Кабулу у Авганистану за време совјетске окупације, ја одем тамо из Југославије, он дође из Делхија и тамо смо се дружили. Тада сам први пут видео новинарску лампицу која се качи на зубе кад нема струје и тако пише. Све је имао. И крене рат у Босни, Џон дође у Сарајево, Алија Изетбеговић да му вилу, два шофера који га возе, да му ескорт који га

прати и обезбеђује, нађу му љубавницу, и све то бесплатно. Он је имао дневницу 400 долара као ратни извештач из Сарајева. Имао је 100 долара дневно у Србији за време бомбардовања. Бомбардују град, нема струје, онда је први пут у животу видео ws „чувавац“ па је тамо клеко, направио ауто книп слику, послао је Њујорк тајмсу, ето каже нехигијенски услови живота, па је за то добио 80 долара на дан, па је онда имао 50 долара за разређени ваздух према америчком новинарском

правилнику. Домаћин Зимских олимпијских игара, има високу надморску висину, отежано је дисање, те муслимани кувају на лоју, и разне друге додатке је имао, тако да је Џон Барнс био добар за 800 долара дневно. Тако је писао месец дана и онда му кажу из Њујорк тајмса хајде сад иди на Пале да видимо српску истину о рату, он оде горе, Соња Караџић му зацепи одмах 200 долара акредитацију, па сваки возач по сто

долара дневно, па хотел Јахорина 200 долара спавање, па ово, па оно и Џон Барнс мене зове након 20 дана и каже, брате, ови твоји Срби мене убише од лове, ја сам у минусу сваки дан сто долара, враћам се у Сарајево. Он се вратио у Сарајево и писао је како је писао и добио Пулицерову награду 150 хиљада долара, а Срби изгубише медијски рат. Тако се то ради.

**Рајко Корња
Горан Гога Пантин**

Наставак интервјуа у следећем броју НТВ-а.

СРПСКА ЗАЈЕДНИЦА

Званичан број Срба у Чешкој Републици је 1.720 док их према незваничним подацима има чак око 10.000. Центар окупљања српске заједнице је Српски културни центар или Српска кућа.

Срби су призната национална мањина у Чешкој Републици, а број Срба у овој земљи је око 10.000 док их према званичним подацима има тек 1.720. Центар окупљања српске заједнице је Српски културни центар или Српска кућа, репрезентативни објекат на пет спратова, који је отворен крајем 2012. године у центру Прага. У Чешкој, најзначајнија српска организација је свакако Српско удружење „Свети Сава“, које је формирано 2002. године и чији је председник мр Бранка Кубеш. Ова организација и Српски културни центар у Прагу од општине града добили су под најам поменути зграду за потребе и реализацију активности.

Намера нам је да у овој згради, која има 1.432 квадрата, уредимо праву Српску кућу у којој ће свако ко дође у Праг, био Србин или странац, моћи да се упозна са српском културом, историјом и традицијом, али и туристичким и привредним могућностима Србије – каже Бранка Кубеш. Висока сива зграда, коју је Чешка Република изнајмила Србима, налази се на 400 метара од Народног музеја и Вацлавовог трга у старом делу града. План

Српског културног центра је да у Српској кући поред изложбене сале, просторије за предавања, кино-клуба, српског клуба, буде смештена и библиотека са око 20.000 књига и 500 дискова,

потребама. По проценама стручњака, сума од 85 евра по квадрату била би довољна за адаптацију. Српско удружење „Св. Сава“, удружење српске мањине у Чешкој Републици

и Српски културни центар покушавају да обезбеде средства за отварање Српске куће. - Одлучили смо да се обратимо свим нашим људима у свету који би нам, свако према својим могућностима и жељама, помогао у сређивању и отварању Српске куће у Прагу и Чешкој Републици, каже



Праг - Карлов мост

која ће бити доступна јавности. Постојање овакве институције у срцу Средње Европе допринеће очувању вишевековних пријатељских веза са Чесима и другим народима, а српску дијаспору и њено деловање на овим просторима ће још више ојачати - сматра Бранка Кубеш, челник српске заједнице у Чешкој.

Здање Српске куће, које је дато на коришћење на неограничено време, не захтева велику инвестицију и сложену реконструкцију за прилагођавање новим

Бранка Кубеш.

Овде се организују годишње „Дани српске културе“ који су доживели седмо издање. Ове године је приређена изложба Олге Красић Марјановић „Српска књижевност и Велики рат“ у сарадњи са Библиотеком града Београда. У згради Сената Чешке Републике у оквиру исте манифестације одржан је концерт класичне музике групе „Трио Анима“ из Ниша, а у Српском културном центру филмско вече „Милунка Савић – херој у Великом рату“. Овогодишњи „Дани српске културе“ обухватили су и две књижевне вечери Стевана Јаковљевића, аутора „Српске трилогије“ и новинара и

У КАРЛОВОМ ЦАРСТВУ



Чешка Република Česká republika

Чешка је континентална земља средње Европе. Граничи се са Пољском на северу, Немачком на северозападу и западу, Аустријом на југу, и Словачком на истоку. Главни град је Праг, важна туристичка дестинација. Чешка се састоји од историјских земаља: Чешке (Бохемије), Моравске, и чешке Шлеске. Ово тројство присутно је и на државном грбу. Чланица је ЕУ и НАТО. Словени су се на подручје Чешке доселили у 5. веку, а у 7. веку оформили Самово царство. 833. на подручју Моравске, Словачке, северне Мађарске и западног закарпатског краја настаје Великоморавско царство, које временом расте и обухвата и Чешку (890—894), Шлеску, Лужице, Малопољску, и део Мађарске. Чешка држава се рађа у другој половини 9. века, када је устоличен први чешки кнез из династије Пјемисловаца, Боривој I. У 10. и 11. веку држава се консолидује, припаја Моравску и постаје краљевина. Чешка је била тада значајна економска и војна сила, нарочито за време последњих Пјемисловаца Отакара II и Вацлава II. Врхунац представља време владавине моћног Карла IV из луксембуршке династије. Међутим, хуситски ратови у 15. веку, и Тридесетогодишњи рат у 17. веку имали су разарајући утицај.

Главни град: Праг (1,2 милиона)

Службени језик: чешки
Председник: Милош Земан
Премијер: Бохуслав Сobotка
Независност: 28. октобар 1918. као Чехословачка подељена 01.01. 1993.

Површина: 78.866 km²
Становништво: 10.512.400
Валута: Чешка круна (CZK)

Временска зона: UTC +1
Интернет домен: .cz
Позивни број: +420

публицисте Марка Лопушине. Организатор манифестације, Бранка Кубеш сматра да је централни догађај конференција „Српска дијаспора у ЕУ – статус и очување језика“, а да је веома занимљива била и трибина војно-политичког аналитичара Мирослава Лазанског „Србија између запада и истока“.

Српско удружење „Свети Сава“ организује и фестивал српског филма, прославу Савиндана, али и скупове којима се чешкој јавности желе предочити проблеми на Косову и Метохији.

У марту прошле године је удружење организовало округли сто: Европа уочи Првог светског рата и атентат у Сарајеву, а децембра велику изложбу „Јулска криза“ у сарадњи са Архивом Србије, затим у марту концерт триа АРС из Београда и две конференције српске дијаспоре.

У истој згради Српског удружења „Свети Сава“ налази се и редакција часописа српске мањине у Чешкој „Српска реч“, који излази на српском већ 11 година. То је луксузно опремљена двомесечна ћирилична публикација на 34 страна и у свом најновијем броју објављује и један

опширан текст под насловом „Срби у Румунији чувају свој национални идентитет“.

Срби у Чешкој објављивали су и часопис за децу „Ђурђевак“ (2007-2011) који је био штампан искључиво о трошку удружења, без икаквих дотација из Србије или Чешке.

Српски културни центар и удружење „Свети Сава“ имају и значајну издавачку делатност. До сада су на чешком објавили десетак књига међу којима су

„Јалова јесен“ Драгослава Михаиловића, Чешко-српски речник, „Два века српског романа“, „Још увек сам овде“ Драгише Калезића, и „914.“ Стевана Јаковљевића,

а у плану ове године имају штампање књиге афоризама Милована Витезовића. Следеће године планирају

излажење преостала два тома „Српске трилогије“ и књигу Бранислава Нушића „Косово

- опис земље и народа“.

У Карловим Варима делује удружење „Видовдан“ које води Дејан Ранђеловић и које брине и о Маузолеју у Јиндриховицама, са посмртним остацима 7.100 Југословена (претежно Срба) и 189 Руса страдалих у аустро-угарским логорима током Првог светског рата.

Рајко Корња



СРПСКО УДРУЖЕЊЕ СВ. САВА
удружење српске мањине у Чешкој републици



SRBSKÉ SDRUŽENÍ SV. SÁVA
sdružení srbské menšiny v České republice

Број жиро рачуна за помоћ СКЦ:
назив: Srpski kulturni centar
broj: 259816308/0300

IBAN:
CZ23 0300 0000 0002 5981 6308
BIC: CEKOCZPP



ОРГАНИЗАЦИЈЕ И МЕДИЈИ

Није познат тачан број српских организација у свету, али се зна да постоји велики број српских клубова и удружења у чак 159 држава света на свим континентима која имају статус правних субјеката. У Европској унији српске организације су као такве, регистроване по прописима ЕУ и имају могућност да буду носиоци најширег спектра активности којима се баве организације цивилног друштва на свим нивоима. Будући да постоје у свим европским земљама, њихова умреженост и подизање капацитета могу да резултирају стварањем озбиљне и одрживе мреже цивилног друштва, која би, с обзиром на бројност српске дијаспоре у земљама Европске уније, могла да буде репрезентант више од милион људи, грађана Европске уније, који би се залагали и

лобирали за интерес Србије унутар Европске уније.

Неискоришћена моћ

Сарадња удружења из дијаспоре и матице, подразумева укључивање у различите пројекте и успостављање културних и економских веза, враћање поверења дијаспоре у матичну државу, побољшање положаја дијаспоре и Срба у региону и јачање свести у домаћој јавности о значају дијаспоре и Срба у региону. У 2014. години Канцеларија за сарадњу са дијаспором Града Ниша спровела је једно веома интересно истраживање на тему „Информисаност и ставови грађана Србије о дијаспори и односима дијаспоре и матице“.

Занимљиво је да 39% испитаника је одговорило да се удружења Срба у дијаспори доминантно баве укључивањем Срба у друштво земље, 29% очувањем језика, 18% фолклором, а 14% хуманитарним радом.

Опште је познато да српске организације могу бити утицајан фактор у побољшању слике Срба у дијаспори и Србије. Но, тренутно, све могућности за успостављање сарадње матичне државе и дијаспоре су недовољно искоришћене. Срби не користе различите форме регионалне сарадње и сарадње општина, као и сарадње културних, струковних и других удружења. У свом веома похвалном, обимном али и преко потребном покушају да идентификује српске организације, Канцеларија за сарадњу са дијаспором Града Ниша је контактирала 450

удружења из дијаспоре и 270 из региона, а претпоставља се да их има доста више.

То су тек први институционализациони покушаји да се ојачају везе српског расејања и матице који дају прве резултате и такве иницијативе је потребно подржати безрезервно. У томе велика подршка и помоћ може доћи од српских медија у дијаспори.

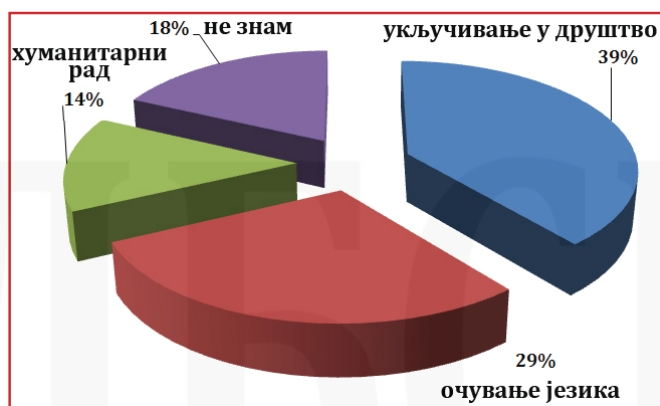
Због распрострањености и даљине српске дијаспоре, медији су убедљиво најбољи преносиоци дешавања, извори информисања и комуникације са матицом.

Један циљ, различити приступи

Занимљиво је да је Медиа центар из Ниша у сарадњи са Институтом друштвених наука спровео 2007. године истраживање „Медији у дијаспори, медији за дијаспору“. Поменутом анкетом било је обухваћено 60 медија са седиштем у 18 земаља, а медији су категоризовани у медије региона, Европе и САД, Канаде и Аустралије. Констатовано је да нешто више од половине медија у дијаспори излази на српском језику, док више од трећине излази на српском и на језику државе у којој је седиште медија. Око 78% медија основано је током деведесетих година прошлог века и после 2000. године. Оснивачи медија у региону су углавном организације српске заједнице или државе, док су медији европске и прекоокеанске дијаспоре настали иницијативом појединаца и нешто ређе организација. Интересантно је да између 70 и 80 одсто медија не остварује никакву сарадњу са другим медијима, али медији дијаспоре имају далеко јачу везу са медијима матице. Код прекоокеанских медија највише садржаја се односи на локалну

заједницу, и на Србију. Српски европски медији су првенствено усмерени ка земљи дијаспоре, дешавањима у Европи и Србији, а далеко мање ка локалној српској заједници. Скоро половина свих медија функционише на волонтерској основи, а облик финансирања представљају и донације, а рекламе су веома

Чиме се баве српска удружења у дијаспори?



Анкета међу грађанима Србије

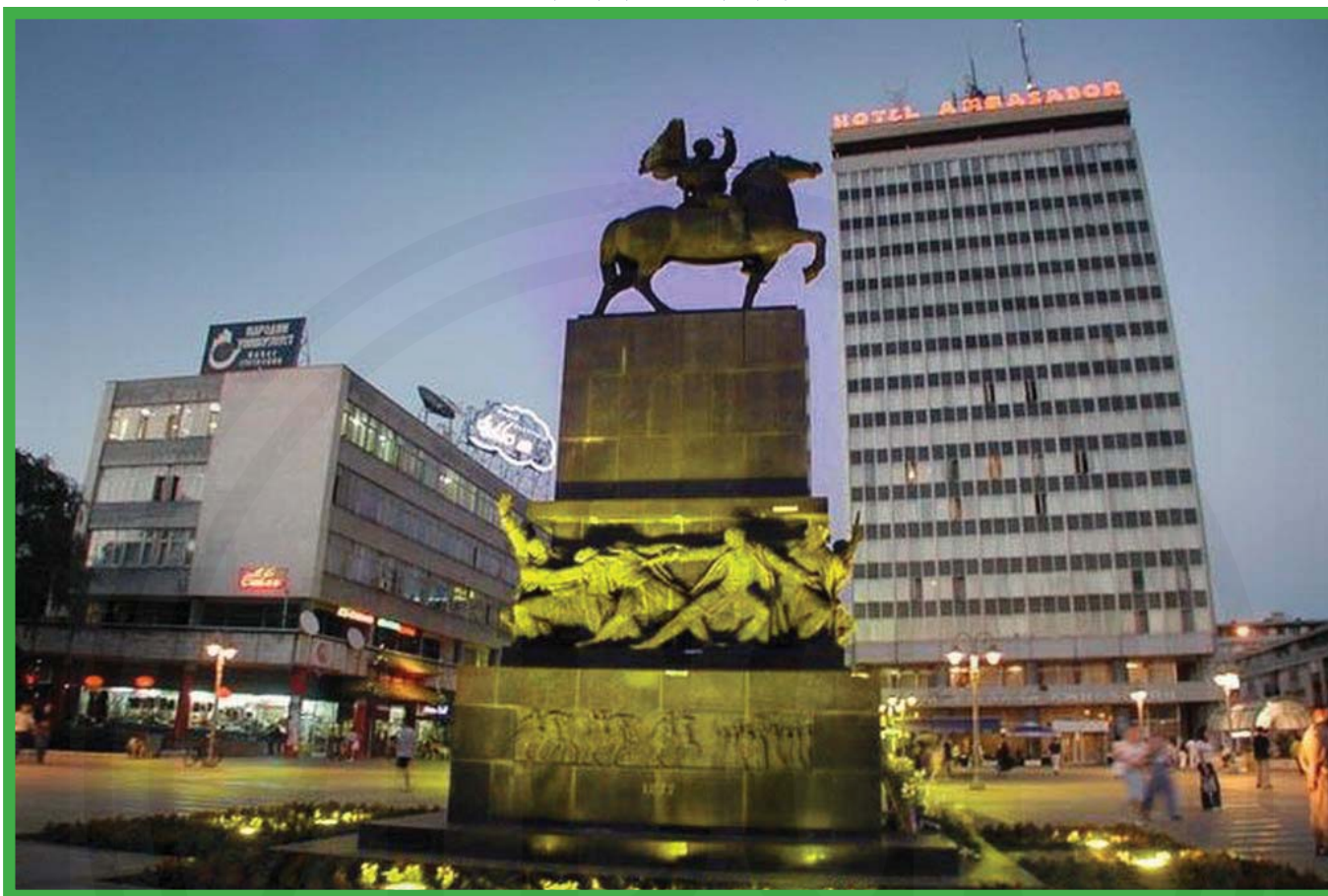
заступљен извор финансирања са 58 одсто свих медија. Медији у дијаспори нуде различите садржаје, а само 15 одсто њих је специјализовано за једну врсту садржаја. Као главна мисија свих српских медија наводи се „очување идентитета“ (70 одсто) и у нешто мањем проценту „информисање о дешавањима у заједници“ (50 одсто). Када је реч о корисницима медија, односно испитаницима, половина их је навела да су медији из Србије њихов главни извор информисања уопште. Такође, највише испитаника приступа медијском садржају преко интернета. Најважнији садржаји медија дијаспоре јесу „дешавања у Србији“, друго место заузима културни програм, а треће музички и забавни програм, спорт и „актуелности о локалној српској заједници“. Канцеларија

за сарадњу са дијаспором и Србима у региону и Удружење новинара Србије (УНС) спровели су 2013. истраживање онлајн медија дијаспоре и Срба у региону којим је обухваћено 20 онлајн медија дијаспоре. Од укупног броја анализираних сајтова, 40 одсто њих се може сврстати у њуз портале, јер свакодневно или периодично ажурирају садржај, а примарни циљ им је

да информишу српску заједницу у дијаспори о дешавањима у месту и земљи живљења, као и Србији и Србима у региону. Као онлајн верзија периодичне штампе функционише 30 одсто сајтова, јер се на порталу објављују само садржаји који су припремљени за штампано издање, без прилагођавања вебу или уз објављивање неких додатних садржаја. Од анализираних сајтова 30 одсто није активно

у дужем временском периоду или функционишу само као интернет презентације медија без актуелних информативних садржаја. Садржај који се односи на локалну заједницу у дијаспори знатно мање је заступљен од садржаја који се односи на актуелности из света, било да је реч о спорту, дневно-политичким дешавањима, забави или некој другој области. На свим сајтовима који су имали садржај из сопствене продукције који се односи на Србију, највећи удео чине афирмативни садржаји, под којима се подразумевају објаве с позитивном конотацијом о Србији. Свега 20 одсто анализираних сајтова има опцију штампања странице или дељења садржаја измеђом или друштвеним мрежама. Као неки од медија из Србије који информишу о дијаспори идентификовани су РТС, Политика, Вечерње новости итд.

Рајко Корња



НИШ- ГРАД ИМПЕРАТОРА

Разни освајачи су за собом оставили и своју верзију имена града: римски Naissus, византијски Nysos, словенски Ниш, турски Niş, немачки Nissa, арапски Талнаси.

Нишлије кажу да се њихов град не може описати на пар страница. И у праву су. Ниш је највећи град у југоисточној Србији са око 260.000 становника. Налази се 237 километара југоисточно од Београда на реци Нишави, недалеко од њеног ушћа у Јужну Мораву. Ниш је био административни, војни и трговински центар различитих држава и царстава којима је, током своје дуге историје, припадао. На простору данашњег Ниша, у античком граду Наису рођени су римски цареви Константин Велики и

Констанције III. Током историје, територијом на којој се данашњи град налази прошли су Дарданци, Трачани, Илири, Келти, Римљани, Хуни, Авари, а затим и Византинци, Срби, Бугари и Османлије. У више наврата град су заузимали Мађари и Аустријанци. Од Турака је ослобођен 1878. године и од тада се поново налази у саставу Србије. Важан је привредни, универзитетски, културни, верски и политички центар Србије. Нишки универзитет, основан 1965.

године, има 13 факултета и око 30.000 студената, а град је и седиште Нишке епархије Српске православне цркве. Име града Ниша може се наћи у многобројним историјским изворима из периода средњег века до савременог доба. Разни освајачи су за собом оставили и своју верзију имена овог града: римски Naissus, византијски Nysos, словенски Ниш, турски Niş, немачки Nissa, арапски Талнаси.

Једна од нишких општина, Медијана је била луксузно предграђе античког Наисуса, и настала је крајем III

и почетком IV века. У периоду када је цар Константин владао Римским царством (306-337.) Медијана је доживела највећи градитељски процват. Остатке римске раскошности свакако вреди погледати. О



Медијана

хришћанској традицији Наисуса, Медијане и Константиновом утицају, говори чињеница да су 2000. и 2007. године на простору Медијане откривени остаци две цркве из IV века са мозаиком на коме је приказан Христов монограм. Централно место на Медијани заузима вила са перистилом, најраскошнија и најлуксузнија



вила за коју се претпоставља да је могла бити и привремено боравиште цара Константина, будући да је често долазио у свој родни град. Вила са перистилом на Медијани се архитектонски разликује од сличних објеката пронађених на територији Балкана.

Према просторном плану, распореду просторија, раскошној декорацији, скулптурама и мермерним облогама, најприближнија је архитектури познате виле цара Максимилијана на Сицилији (286 - 305).

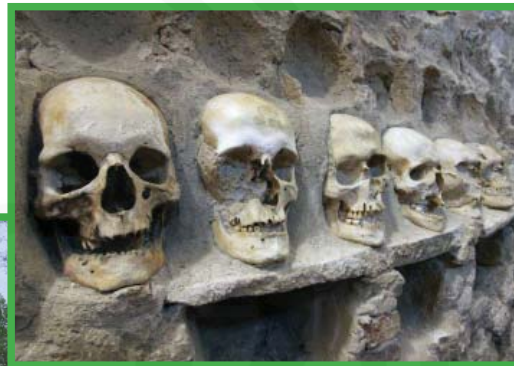
Бити у Нишу и не отићи до Ћеле куле исто је као отићи у Рим, а не посетити Колосеум. Ћеле кула је јединствен споменик у свету и настао је као последица велике битке на Чегру. Према казивању



Ћеле кула

«српског хаџије из Ниша» забележено је како су Турци вршили припреме за изградњу куле од лобања. Наиме, када је нишки Хуршид паша увидео да је, иако је освојен положај на брду Чегар, поред 3.000 Срба, у бици и експлозији барутане погинуло и барем дупло више Турака, наредио је да се скупе главе погинулих српских војника на Чегру, да им се одере кожа, да се лобање узидaju у кулу, а коже напуне памуком и пошаљу у Цариград. Овај страшан споменик сазидао је на путу за Цариград као опомена

онима који дижу буну против Турског царства. Из половине XIX века постоји запис да је кула четвороугаона, висине 4,5 м ширине и дужине по 4 м и да се на све четири стране куле налази укупно 56 редова, у сваком реду по 17 лобања што је укупно износило 952 лобање. Временом је већи део лобања нестао или је оштећен,



тако да је данас у кули остало свега 58 лобања. 1938. године изграђена је капела која је заштитила Ћеле кулу од даљег пропадања, а на платоу испред улазних врата је постављена биста Стевана Синђелића, рад

вајара Стевана Милетића као и бронзана плоча са поруком чувеног песника Ламартина коју је посветио овом споменику када је пролазио кроз Ниш 1833. године: «Нека Срби сачувају овај споменик. Он ће научити њихову децу шта вреди независност једног народа, показујући му какву су цену платили њихови очеви». Нишка тврђава, смештена на обали реке Нишаве, у центру града, представља једно од најлепших и најочуванијих здања турске војне архитектуре на средњем Балкану. Од стране Римљана преко Византинаца, Словена, Бугара и Срба рушена је и обнављана више пута, да би свој коначни изглед добила

1723. године, када су је подигли Турци на крају своје владавине овим просторима. За њену изградњу ангажовано је преко 40 каменорезаца из Цариграда и око 400 зидара из Ниша и околине. Камен је доношен из оближњих села, а пред крај изградње, будући да се са изградњом журило како би се што пре обезбедио овај важан стратешки положај, као додатни грађевински материјал коришћено је и све остало што је нађено у Тврђави: надгробни споменици, стубови и бројни архитектонски делови римског и византијског утврђења. Изграђена је на простору од преко 22 хектара, са бедемима који су дугачки 2.100 метара, зидинама високим 8 м, просечне ширине 3 м. Са спољне стране Тврђава је била окружена ровом испуњеним водом, чији је северни део сачуван и данас. Осим добро очуваних масивних камених зидина и капија, у Тврђави можете погледати и бројне остатке бурне нишке историје. Недалеко од Тврђаве налази се спомен обележје цару Константину и подсећа на догађаје из 312. године и битке на Милвијском мосту у Риму (Понте Милвио) када се Константину указао „христовграм“ на небу уз поруку „In hoc signo vinces!“ (У овом знаку ћеш победити!). Спомен - обележје је уз сам мост, као симбол Константиновог

преласка преко споменутог моста. Лик је уперен ка небу. Стубови обележја прорезани у

христовграма на небу. Споменик писцу Стевану Сремцу и јунаку из његове књиге „Ивкова слава“ Калчи, налази се на почетку Казанџијског сокачета, некад чувене занатлијске улице Ниша. Познати српски писац Стеван Сремац живео је у овом граду од 1879. до 1892. године и оставио значајан траг у његовој култури. Бронзана скулптура која приказује нишког ловца Калчу са својим верним псом и писца Стевана



Нишка тврђава

облику Христовог монограма. Посматрач добија утисак

Сремца рад је академског вајара Ивана Фелкера.

Надомак Ниша налази се споменик на Чегру. На брду Чегар, на месту где се одвијала чувена битка из I српског устанка налази се споменик подигнут у знак сећања на храбре војнике и њиховог команданта Стевана Синђелића, који су погинули на овом месту. За ослобођење Ниша и јужног дела Србије, српска војска је са 16.000 бораца пристигла 27. априла 1809. године у околину Ниша. Током више од месец дана припрема за ослобођење Ниша, устаници су изградили 6 ровова у наведеним селима. Најистуренији положај Срба налазио се на брду Чегар и њиме је командовао ресавски војвода Стеван Синђелић. Истовремено је ово био и ров највећих димензија (само утврђење било је 140x30 м, у једном делу био је смештен Синђелићев шатор, у другом барутана). Дан велике битке био је 31. мај 1809. године



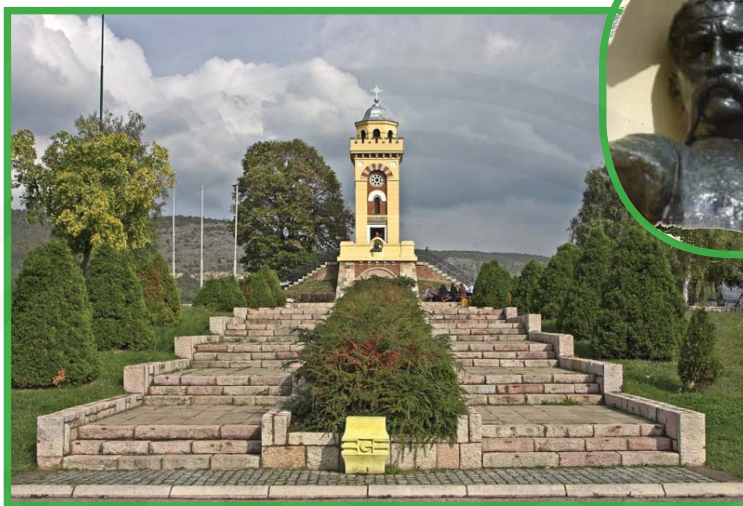
Спомен обележје цару Константину

када почиње напад на Чегар, најистуренију тачку српских положаја. Бој се водио читавог дана. Турци су нападали у таласима. Пет пута

су храбро одбијени, мада са великим губицима. Идући преко лешева својих сабораца, из шестог покушаја Турци успевају да уђу у шанчеве на брду, где су тукли Србе пушкама, ножевима и голим рукама. Пред сам залазак сунца, када је видео да су Турци готово заузели његов положај и да

више није у могућности да одбија нападе, појурио је ка магацину у ком је стајала муниција. Намамивши што више турских војника повикао је: „Браћо, спасавај се ко хоће и ко може“, извадио кубуру и пуцао у барутану. Војвода Синђелић, преостали српски војници и велики број Турака одлетели су у ваздух. Споменик, прво обележје места на коме се налазио шанац Стевана Синђелића и где се одиграла Чегарска битка, подигнуто је у облику мање пирамиде од гранита. Споменик је откривен 21. јуна 1878. године у присуству кнеза Милана Обреновића, шест месеци после ослобођења Ниша од Турака и представља први споменик изграђен у ослобођеном Нишу. Данашњи споменик у облику куле која симболизује војно утврђење, подигнут је поводом 50 година ослобођења Ниша, а откривен је 1. јуна 1927. године. Пројектант споменика је архитекта Ђулијан Ђупон

из Ниша (руски емигрант). У полукружној ниши споменика 1938. године постављено је



Споменик на Чегру

и бронзано попрсје Стевана Синђелића, рад вајара Славка Милетића.

Нишка Бања се налази на 10 км од Ниша, на путу



Стеван Сремац и Калча

према Софији. Смештена је на јужном делу Нишке котлине, под шумовитим Коритником, високим до 808 м, који је последњи западни огранак Суве планине. Са севера, Нишка Бања је окружена масивом Сврљишких планина

и Сврљишком клисуром, док се са источне и западне стране



налази отворен простор. Захваљујући томе Бања је преко целог дана изложена сунцу.

Научно је потврђено да

врело Бање постоји 26.000 година. Током извођења радова и изградње новог купатила, пронађен је метални новац из доба Хадријана, који

је владао од 117. до 138. године, што говори да је прво купатило у Бањи изграђено још у другом веку. Након дужег периода стагнације Бања се поново спомиње у доба владавине

Турака. Легенда каже следеће: „Нишком паши се разболео коњ, па га је дао Татарину из околине Бање да га чува. Коњ је пио воду са извора бањског и лежао у њеном блату и убрзо оздрави“. И тако су Турци схватили благодети Нишке Бање и њене воде. Овде је и краљ Александар Карађорђевић имао своју вилу. Одушевљен водом из Нишке Бање, краљ је издао

специјалну наредбу да сваког другог дана, његови поданици пуне балоне водом са извора и носе их њему у Београд. У медицинском смислу, Нишка Бања спада у категорију бања са благом седативном климом која је изузетно погодна за рековалесценце.

Рајко Корња



БЕОГРАД

пише:

Марко Лопушина

Аустралија је тражила од званичног Загреба и добила доказе да ће суђење њеном држављанину бити поштено и непристрасно, мада сам Капетан Драган тврди да ће га у Хрватској убити!

-Немам поверење у хрватску државу, која ме недужног оптужила за ратне злочине.

Припремајући своју одбрану пред хрватским судом, ангажовао сам двоје адвоката из Хрватске, али су ми они ових дана изненада отказали пуномоћје. Један бранилац је добио озбиљне претње да ће му породица страдати због мене. Адвокати су уплашени, напустили су ме и сада нема ког у Хрватској да ме брани – изјавио нам је Капетан Драган.

Преко пријатеља, који су га претходних дана посетили у сиднејском затвору Васиљковић је послао ову информацију

Амбасади Србије у Канбери, а преко ње и Влади Србије.

-Тражим од Владе Србије да заштити мене и моје адвокате – поручује Капетан Драган, који

Капетан Драган:

НЕМА КО ДА МЕ БРАНИ!

Након екстрадиције Капетана Драгана из Аустралије у Хрватску, Србин се нашао у великом проблему. Бранилац ког је ангажовао у Хрватској добио је озбиљне претње да ће му породица страдати.

као српски држављанин очекује правну помоћ из Београда.

Шта се заправо догодило у Хрватској открива нам Саво Штрбац, експерт на суђењу Васиљковићу у Сиднеју 2006. године и његов заступник у Србији:

-Пре готово два и по

преузму заступништво и одбрану Драгана Васиљковића пред хрватским судом у Сплиту. Адвокати су преузели обиман Капетанов предмет од хрватског правосуђа и почели да га проучавају. Чак су направили и списак сведока одбране, са којима је требало

да обаве службене разговоре у Хрватској, али и у Србији.

Изненада недавно, прво је Србин отказао своју ангажованост, а потом је и Хрватица одустала од одбране Капетана Драгана. Српски адвокат је рекао да је „слабог здравља, да је предмет тежак и стресан и да се боји да ће у судници да добије инфаркт“, док је хрватска

адвокатица рекла да је изненада ангажована за „нови и сложен предмет, који јој одузима превише времена“ – објашњава Штрбац.

Срби из Хрватске верују, пак, да су се двоје адвоката изложени

грубим притисцима и да су се заиста уплашили за судбину својих породица, а и своје адвокатуре, ако буду бранили Капетана Драгана. И многи други загребачки угледни



БЕЗ ПОМИЛОВАЊА

Капетанов аустралијски адвокат Ден Мори каже да је само Мајкл Кинан, министар правде Аустралије, могао да помилује Васиљковића и да обустави његову екстрадицију Хрватској. како су медији у Аустралији већ писали, то се није догодило, јер министар Кинан није смео да погази коначну одлуку Врховног суда о изручењу.

месеца, договорено је са једним Србином и једном Хрватицом да као адвокати

адвокати већ пролетос одбили су да бране Капетана Драгана, под изговором да је за њих судски процес у престоници Далмације због путних и боравишних трошкова, одсуства са других суђења, "велико губљење времена и пара". Наиме, како је оптужницу против Васиљковића подигао Жупанијски суд у Сплиту, који је надлежан за Книнску крајину, то би суђење требало да буде у овом граду. Да би одбрана била ефикаснија, загребачки угледни адвокати предлажу да се суђење Капетану Драгану обави у Загребу, где већина њих има своје канцеларије.

Аустралија ће Капетану Драгану као аустралијском држављанину платити одбрану пред хрватским судом. Новац за то је издвојен и биће плаћен адвокатима из Хрватске по обављеном послу. Реч је о примамљивој суми и заради. По адвокатском ценовнику, само улазак у судницу на прво рочиште адвокати у Загребу наплаћују по 800 евра.

-Ми сада треба да нађемо нове браниоце, јер Васиљковић не жели да га бране Хрвати по службеној дужности. Најбоља комбинација је да га брани тим приватних адвоката састављен од Срба и Хрвата. Добра околност је да суђење Капетану Драгану у Хрватској не може да почне док се не формира његов адвокатски тим за одбрану – прецизира Штрбац.

Капетана Драгана могу да бране само чланови Адвокатске коморе Хрватске, али не могу адвокати из Србије. Српски адвокати, међутим, могу да буду део тима за припрему одбране Васиљковића, али их Хрватска не жели у својим судницама да им, како се у Загребу прича, "Београд не би контролисао процес против Капетана Драгана".

Ко је Капетан Драган?

Драган Васиљковић је рођен 12. децембра 1954. у српској православној породици у Београду. Његов отац Живорад је погинуо у саобраћајној несрећи док је Драган био дете. У узрасту од 3 године, смештен је у хранитељску породицу Драгутина Филиповића Јусе. Године 1967. је под именом Даниел Снеден отишао у Аустралију са мајком и две сестре. По завршетку средње школе у Мелбурну, радио је у фото радњи. Провео је четири године у резервном саставу лаке аустралијске коњице. После служења војног рока, радио је као инструктор оружја у Африци и Јужној Америци. Вратио се у Београд у мају 1990. Отишао је у Крајину у јесен исте године и одлучио је да помогне у организацији одбране. По повратку у Београд, покушао је да окупи подршку свом настојању и постао члан Српског покрета обнове. Потом се вратио у САД да заврши пилот тренинг. Дана 25. јуна 1991, Хрватска је прогласила независност. Убрзо након тога, избио је рат у Хрватској. Током хрватског рата служио је код новоформиране Републике Српске Крајине као добровољац. Командовао је специјалним јединицама познатим као "Црвене беретке". Васиљковић се кандидовао за председника Србије на српским председничким изборима и био четврти на листи са 1,86% гласова. Након завршетка борби у Хрватској и Босни и Херцеговини, Капетан Драган се вратио у Србију где је живео неколико година. Васиљковић се поново појавио у центру пажње након што је сведочио против Слободана Милошевића 2004. на МКСЈ, а потом се вратио у Перт у Западну Аустралију. У септембру 2005. чланак у новинама "Аустралиан" оптужује Драгана Васиљковића за ратне злочине као српског паравојног команданта.

Током рата је основао фонд "Капетан Драган" са циљем да помогне жртвама рата. Васиљковић је постао врста народног хероја током рата. Певач Боро Дрљача објавио је 1991. песму под називом "Капетан Драган".





пише:
др Душан Пророковић

Куманово као опомена

Дестабилизација Македоније се индукује споља. Кључну улогу у свему имају САД и због тога у односима са Вашингтоном треба бити двоструко опрезан. Албанцима се не сме олакшавати посао новим уступцима на КиМ и неодговорним најавама промене Устава Србије.

Сукоб у Македонији почиње због тешког пораза САД у Украјини. То би, у најкараћем, био закључак. Сви остали аргументи, који ће се наводити у прилог тези - због чега је у Македонији активан нови оружани сукоб - такође су важни, али ипак мање битни.

Чак и онај о „Турском току“. Јер, и руско-турски енергетски споразум је потписан као последица ескалације украјинске кризе. Да Американцима није баш било толико запело да од Украјине направе ново велико ратиште, стратешки гасовод између Русије и ЕУ би био „Јужни ток“ или би се постојеће инсталације преко Украјине реконструисале. „Турског тока“ уопште не би било.

Такође, да је америчка позиција у Украјини боља, Турској не би падало напамет да улази у аранжман са Русијом. Елем, ако су у Вашингтону решили да зауставе градњу стратешког цевовода који би спајао Турску и Аустрију,

постојао је сто и један начин да то учине. Нису морали да изазивају рат у Македонији.

А да су последња дешавања у Куманову „операција под

очигледније: Ахтисаријевим планом је утврђено како је врховни ауторитет „међународно војно присуство“. У преводу, НАТО је властан

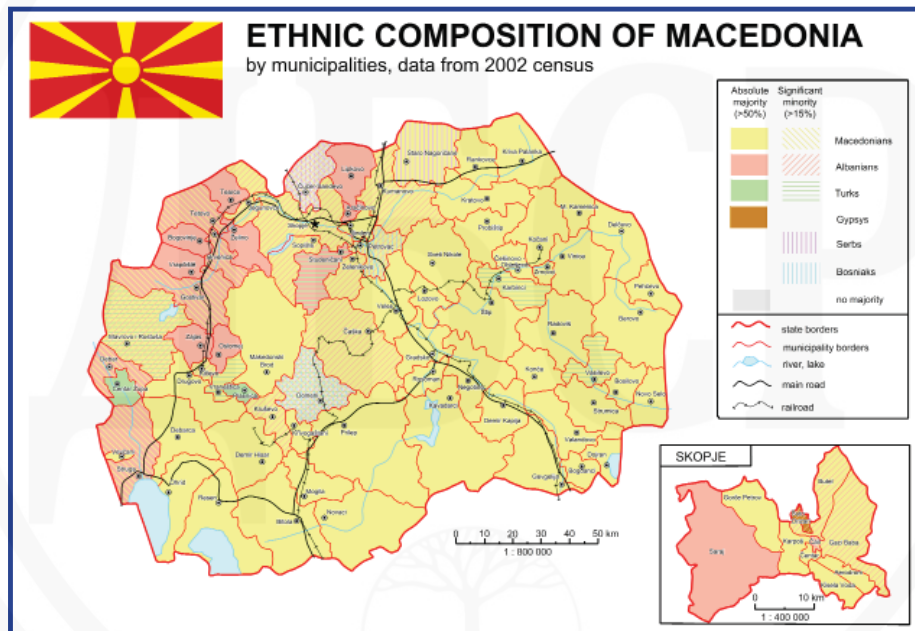
да поништи сваку одлуку председника, Владе, Скупштине, локалних самоуправа. И онда треба размишљати како се обновљена УЧК јавља сама од себе, као неки аутохтони покрет, који ће се борити за права Албанаца у Македонији.

О томе да потезе за

дестабилизацију Македоније вуче „дуга рука атлантизма“ делимично говори и саопштење за јавност најуглађенијег албанског политичара у Македонији, Али Ахметија, који је „позвао грађане Куманова да остану смирени и не наседају на провокације. Дестабилизација Македоније није у интересу Албанаца“.

Али Ахмети, сада је већ извесно, није био сасвим у току са тим шта се спрема у Куманову. При томе, Ахмети је ратни лидер из 2001. године!

Није искључено да ће се и он придружити некој



лажном заставом” (False flag operation) не треба уопште сумњати.

Напади из лажне државе

У Тирани се десило, када већ сами Албанци нису могли да преброје, да амерички амбасадор уђе у централну изборну комисију и прогласи резултате локалних избора. И ко ће на то да се жали? Зна се ко је врховни ауторитет.

Када је о лажној држави Косово реч, ствари су још

новој „албанској интифади” на Балкану. Ако му буду тако рекли организатори „операције под лажном заставом” - хоће, колико већ сутра. Међутим, јуче, у Куманову, он није био „део пакета”. Њега су у организацији свега заобишли.

Е сада, да су сами Албанци, без својих западних спонзора организовали акцију, то би сасвим другачије изгледало и Ахмети би не само био део те приче од самог њеног почетка, већ и ударна песница. Ахмети контролише тетовско-кичевски део Македоније, то је његова изборна база и ту су му сународници најлојалнији. Ту би успех терористима био загарантован, а могућност за противудар македонских снага сведен на минимум.

У Македонији је превише конфликтног потенцијала, али се, дакле, текући сукоб индукује споља.

Као што је наведено на почетку текста, иницирају га САД, а због тешког пораза у Украјини. Годину и по дана од ескалације украјинске кризе, Американци нису успели да остваре ниједан од три стратешка циља који се могу назрети у Украјини.

Први је био да се дестабилизацијом Украјине дестабилизује и Русија (пре свега директним увлачењем оружаних снага Русије у украјински конфликт) што би био увод у рушење Путина.

Други је био да се Украјина чврсто веже за НАТО, чиме би се геостратешка позиција Русије драматично погоршала.

Трећи се тицао стварања

новог таласа анти-руске хистерије у Европи, због чега би се ЕУ још чвршће везала за САД.

Стратегија „спржена земља”

Крим се вратио Русији, кијевске снаге су доживеле тежак војни пораз у Новорусији, Путин никада није имао већу подршку међу бирачима, а ЕУ се под теретом кризе почела раслојавати.

Већи број руских војних аналитичара је упозоравао претходних недеља како се



може очекивати нова офанзива кијевских снага на истоку Украјине. Све је требало да се одигра између 1-8. маја, па би на такав начин била бачена сенка на војну параду у Москви за Дан победе.

Збиља, оружје стиже у Кијев у невероватним количинама, број инструктора је све већи, а поступци украјинских екстремиста све бруталнији (убиство Олеса Бузине треба истаћи као илустративан пример). Ипак, до велике акције кијевских снага није дошло. Пре свега због тога, што Кијев више

нема снаге да организује било какав озбиљан подухват који би угрозио Новорусију.

Растислав Ишћенко упозорава да ће нових сукоба бити, али да се они више неће правити због покушаја освајања Доњецке и Луганске народне републике (то ће бити само изговори), већ ће за циљ имати потпуно уништење инфраструктуре и економских ресурса Украјине. Излазна стратегија САД у Украјини је „спржена земља”, како се дугорочно Русима не би оставило ништа, а како би се,

краткорочно, Русији стално наметали нови задаци. Уосталом, ово је идентично као и у Сирији, само што у овом случају неће бити фихадиста из Исламске државе који ће на крвопролићу и хаосу успостављати неки свој режим, већ ће то чинити галицијски бандеровци.

Боље је да се Путин бави Кијевом него Европом. А док се Путин буде бавио

Кијевом, САД ће се бавити Европом. Само, сада ће на ЕУ притисак бити вршен не преко Кијева, већ провереном и утабаном стазом - преко Балкана.

Отварањем нове велике кризе на Балкану, САД поново дестабилизују двориште ЕУ, дају домаћи задатак Бриселу по истој матрици већ виђеној од 1992-99. године и оправдавају задржавање обимних војних снага на континенту.

Када није хтео брег Мухамеду, доћи ће Мухамед брегу.

Европске чланице НАТО нису послушале САД

и драстично повећале своје војне буџете због украјинске кризе, па самим тим нису ни повећале сопствене одбрамбене капацитете. Да јесу, отвориле би врата за низ нових аранжмана између европских чланица НАТО и САД којима би се повећало америчко присуство на континенту. Али, пошто није могло тако, онда ће САД да појачају своје војно присуство у Европи на конвенционалан начин, уз изговор појаве нове кризе на Балкану, па ће притисак Вашингтона на Брисел бити већи.

Лидери земаља ЕУ, осим пар часних изузетака, нису схватили ни после годину и по дана агоније у Украјини да је отварање фронта против Русије једнако било уперено против њих, као и против Владимира Путина. На крају, да би Вашингтон могао да врши „обуздавање Русије“ потребна му је потпуна лојалност континенталне Европе.

Отуда индуковање новог сукоба у Македонији и отварање новог поглавља балканске кризе.

Не мора бити тачно, али посматрајући из данашње перспективе, формат сукоба у Македонији би могао бити нешто другачији од виђеног у Сирији и Украјини. У Сирији и Украјини су им требала брза решења, били су то својеврсни „блиц-криг“-ови. За претпоставити је да би за САД у Македонији било боље постепено развијање конфликта, уз континуално понављање инцидената попут виђеног у Куманову и „увлачење“ суседних земаља

у македонску кризу. Наравно, било би најбоље да македонски суседи имају дијаметрално супротне ставове.

Игра звана Велика Албанија

Посвађати Србију, Бугарску и Грчку је вишеструки добитак за САД. А онда, како се Европа буде постављала, тако и додавати или смањивати гас.

У једној од варијанти, ако ЕУ покуша да игра самостално, не треба искључити ни давање подршке стварању



Велике Албаније. Без обзира што, дугорочно гледано, великоалбанска идеја није оптималан оквир за заштиту америчких интереса на Балкану, краткорочно ће им то завршити посао.

Политичке егзибиције Едија Раме са најавама „свеалбанског уједињавања“ и употребом заставе са оцртаним границама Велике Албаније то и најављују. Али, више од тога - великоалбанску мобилизацију најављују последње реакције Министарства спољних послова Албаније.

Најпре је због осуде идеје о промени граница на

Балкану од стране руског Министарства иностраних дела, албанска дипломатија ушла у тешку преписку са званичном Москвом, а затим је уследила и реакција на дешавања у Куманову.

Дитмир Бушати, шеф албанске дипломатије је навео како га је амбасада Албаније у Скопљу обавестила да су снаге безбедности Македоније „покренуле широку операцију на уласку у Куманово, у делу који је углавном насељен Албанцима“. Остао је забринут зато што је операција

„довела до смрти великог броја људи“, и додао: „Сматрамо неприхватљивом чињеницу да се свака особа или група наоружаних људи идентификује на националној основи, баш као што је неприхватљиво да се губитак живота цивила и полицајаца посматра на основу етничких предрасуда“.

Пројекат Велике Албаније је, дакле, поново у игри, и вероватније је у овом тренутку да буде активиран (или је већ активиран), него да превлада став како га треба мало „пустити из боце“ па онда вратити.

Ескалацијом вишегодишње напетости у Македонији почиње нови круг „тектонских поремећаја“ на Балкану, са великим последицама по све земље и народе који у овом региону живе. Зато ову ситуацију треба озбиљно анализирати и пратити.

Што се Србије тиче, у свему овоме је важно неколико ствари. Прво, за Србију је од огромног значаја опстанак Македоније. Евентуалним

распадом Македоније би дугорочно био угрожен комуникациони правац ка Егејском региону, а у средњорочној перспективи би могло доћи и до озбиљне дестабилизације југа централне Србије. Македонију треба подржати у сваком погледу. У том контексту, неопходно је интензивирати комуникацију са Бугарском и Грчком.

Без обзира на то што су Србија и Бугарска већ у режиму „меке окупације“, а Грчка је суштински банкротирала, не сме се дозволити да нас други посвађају. Отварати сада приче на тему зашто су Македонци и Бугари признали лажну државу Косово и слична питања је глупо и штетно. Преко свих билатералних проблема једноставно треба прећи, до даљњег. Друго, треба тачно перципирати одакле проблем долази.

Македонски Тројански коњ

Дестабилизација Македоније се индукује споља. Кључну улогу у свему имају САД и због тога у односима са Вашингтоном треба бити двоструко опрезан. У сваком случају, Албанцима се не сме олакшавати посао новим уступцима на Косову и Метохији и неодговорним најавама промене Устава Србије.

Све што се тиче преговора са Приштином мора бити „замрзнуто“ до даљњег. Не одступати ни један милиметар. Сваки милиметар одступања нас може коштати једне жртве. Попуштање Србије је дало крила албанском екстремизму и коси се са нашим дугорочним интересима. Треће, спремати

се за најгори могући сценарио -проглашавање Велике Албаније. Кукњаву како је то претња за регион и позивање на међународно право заборавити. То ће бити само изрази немоћи.

Албанско питање ће се, највероватније, решавати војним путем, при чему ће Албанци имати у овој фази подршку најмоћније земље на свету. Дакле, са једне стране треба јачати сопствене војне потенцијале, док са друге стране треба отворати простор за нове актере у балканској



шта када победимо? Јер, до сада, у историји нам је понекад теже било да артикулишемо своје дугорочне циљеве после победа, него да истрпимо све несреће после пораза.

Србија може дати допринос да се одбрани Македонија, али шта после тога?

Показало се, после Првог светског рата, да је покушај прикључивања Македоније Србији само ојачао антисрпска осећања на том подручју, док се, опет, касније испоставило да се без механизма за заштиту српских интереса у Македонији,

ова држава може претворити у стални извор проблема за Србију. Неопходно је, дакле, тражити неко ново решење, како би Македонци могли да развијају сопствени идентитет, очувају своју државу, а Србија оствари сопствене интересе и ојача свој јужни, моравско-вардарски геополитички вектор.

И на крају, пето, имати на уму да је ово почетак кризе која ће дуго трајати. Зато, не треба правити нагле потезе, нити показивати нервозу. За сваки потез који се предузима оправдање треба тражити у претходним акцијама непријатеља.

Позиција Србије у македонској кризи, онако како је описана, морално је исправна и са становишта реалполитике посматрано-потпуно оправдана. Али, треба имати у виду и пропагандну димензију хибридног рата и зато се у појединим тренуцима не залетати.

Искушења и подметања ће, ионако, бити превише.

геополитичкој рачуници како би се амортизовао амерички притисак.

Има ли логичнијег решења него крчити простор за руски утицај и обнављати војну сарадњу са Москвом?

Поред тога, оставити отворена врата за стратешки договор са Ердоганом и користити његов утицај на Сарајево.

Сукоб у Македонији не сме да послужи као окидач за репризу и БиХ, што би, такође, било у интересу Вашингтона. Што већа криза, то је њима шири маневарски простор. Четврто, размишљати о томе:



пише:

Стефан Каргановић

Као што смо прошле године предвидели у књизи „Рушење Републике Српске: Теорија и технологија преврата,“ неуспех уличне „обојене револуције“ започете 2014. у Бања Луци не подразумева напуштање напора да се РС делегитимише и политички девастира. Поред обновљене кампање ове године, са циљем да се поново оживи прошлогодишњи улични протест, уведене су у игру и неке нове методе уцена и притисака. Једна од њих је резолуција о наводном „геноциду“ у Сребреницу коју у Савету безбедности УН предлаже Велика Британија, а подржавају САД и Холандија. То представља нови вид појачаног политичког притиска на Републику Српску. Уколико ова резолуција буде усвојена, неће се зауставити на пуком потврђивању дискредитованог службеног наратива већ ће бити наложено и увођење специфичних мера. Међу тим мерама најрепресивније су две. Прво, кривично кажњавање „негирања“ званичне тезе, а поред тога и наметање у оба ентитета БиХ (дакле и у Републици Српској) обавезног школског градива са обавезом

ОПАСНОСТ НАД СРПСКОМ

Резолуцијом УН, на високом нивоу на коме се предлаже, врши се фронталан напад на Републику Српску као равноправан међународноправни субјект и на њене грађане, који се перфидно оптерећују колективном одговорношћу за исконструисани злочин.

да се спорни догађаји у Сребреници морају разматрати искључиво са пристрасног становишта предлагача ове политички инспирисане резолуције.

Коначни циљ операције је урушавање Републике Српске и деморализација

листички режим којим ће бити руковођено из Сарајева.

Као што је познато, ове године се обележава двадесетогодишњица контроверзних догађаја у Сребреници из јула 1995. О природи и димензијама тих догађаја ставови и тумачења су дијаметрално опречни. Службена верзија иза које су стали Сарајево и западни интереси гласи да се у Сребреници догодио геноцид у коме је страдало око 8.000 муслиманских ратних заробљеника. У ту верзију су уклопљене и пресуде које је донео Хашки трибунал.

Став политички независних стручњака је суштински

различит. По њима, форензички и други докази подржавају закључак да је супротно одредбама међународног ратног права страдало око 1.000 муслиманских заробљеника, што представља крупан ратни злочин, али да се то догодило у контексту систематских напада и разарања српских насеља у околини Сребренице и масовног убијања мирних житеља током претходне три године, вршених од стране оружаних формација Армије БиХ из сребреничке енклаве. У тој кампањи уништено је око педесет српских села, а више



њених грађана. Да би, као што намеравају западни центри моћи, Република Српска била апсорбована у структуре НАТО пакта и ЕУ неопходно је да буде задовољено неколико предуслова.

Пре свега, укидање њеног аутономног Дејтонског статуса, затим насилна промена начина мишљења становништва помоћу мера масовне индоктринације коју резолуција својим одредбама предвиђа и, најзад, инкорпорисање Републике Српске у центра-

од хиљаду цивила било је побијено, најчешће на зверски начин. Збирно, број жртава на обе стране на подручју Сребренице у периоду 1992 – 1995. приближно је једнак.

У вези са овим, важно је истаћи да се у стручној анализи примене Конвенције о геноциду коју је изнео Међународни суд правде у Хагу, у недавно објављеној пресуди у предмету „Хрватска против Србије,“ за геноцид се поставља изузетно висок стандард доказивања. У овој пресуди највишег ауторитета из области међународног правосуђа недвосмислено је прописано да закључак о геноциду може бити изведен искључиво под условом да је – у светлу расположивих чињеница – то једино рационално тумачење.

Разлози за уздизање наводног „геноцида“ у Сребреници на ниво Савета безбедности УН постају јасни када се узму у обзир циљеви ради којих је сребренички наратив исконструисан и којима служи. На првом месту, превасходна улога коју данас игра је у својству политичког и моралног изговора за интервенције англо-атлантског блока са циљем рушења суверених држава које одбијају да прихвате његов диктат, познатије као доктрина „права на пружање заштите“ наводно угроженим популацијама, или R2P. Друга важна сврха сребреничког наратива је да као негативан интегративни симбол служи као оснивачки мит за окупљање и консолидацију недавно конституисане бошњачке нације, преко чијег зависног политичког руководства

западне структуре остварују утицај у БиХ и шире. Затим, као средство за дискредитацију и уцену Републике Српске тако што би јој се пришивањем „геноцидне“ етикете драстично сузио маневарски простор за одбрану легитимних националних интереса.

Поред наведених тачака у припреми је још једна операција – покретање парница против Републике Српске и Србије за баснословну одштету на основу чињеница наводно утврђених од стране политичких ad hoc судова, наменски основаних искључиво са задатком да донесу пресуде које су професионално упитне, али



служе тој сврси.

Посматрано у ширем контексту смишљених потеза који за сада кулминирају овом резолуцијом о Сребреници, предложеном у Савету безбедности УН, не само слична резолуција Европског парламента 2009, већ и акта у истом духу донета од стране домаћих фактора који су систематски сарађивали са страним центрима моћи сада постају разумљиви као део осмишљене стратешке целине. Међу тим кобним поступцима издвајају се Извештај Комисије за Сребреницу 2004.

године бившег председника Републике Српске Драгана Чавића и Декларација коју је 2010. на захтев тадашњег председника Бориса Тадића усвојила Народна скупштина Србије. Накнадне изјаве Тадићевих наследника на руководећим функцијама у Србији, да су „спремни да клече“ у Сребреници и да се „стиде српског народа“ за злочине који су тамо наводно почињени, заокружују архитектонски план за наметање и поунутрашњавање лажне кривице у вези са још увек у потпуности неразјашњеним догађајима у Сребреници.

Мада ова резолуција на одређени начин погађа све земље чланице Уједињених нација, па самим тим и Србију, подразумева се да јој је главна мета – Република Српска. Зато је на Влади Републике Српске сада одговорност да трезвено анализира бројне и врло опасне импликације ове иницијативе водећих западних сила у СБ УН и да мобилише све своје интелектуалне ресурсе

да осмисли кохерентан и ефикасан одговор. Овом резолуцијом, на високом нивоу на коме се предлаже, врши се фронталан напад на Републику Српску као равноправан међународноправни субјект и на њене грађане, који се перфидно оптерећују колективном одговорношћу за исконструисани злочин.

Сада је на потезу Република Српска. Како би се у Америци рекло, после бројних кривудања и трулих компромиса, the chickens are coming home to roost.



пише:
Милан Петровић
дописник "Политике"

ИСЛАМСКИ ГАМБИТ

У престоници православне Румуније изградиће се највећа џамија у Европи уз коју ће радити универзитет са 6.000 студената исламистике

Влада премијера Виктора Понте повукла је један необичан, неки тврде необјашњив, потез, који је већ назван „исламски гамбит“. Гамбит је шаховска жртва-замка. Румунска влада је прихватила да се у Букурешту, веома брзо, изгради џамија која ће бити највећа у Европи. Уз ту џамију, која ће моћи да прими одједном 2.000 верника, ићи ће читав комплекс објеката – универзитет за, наводно, 6.000 студената исламистике, библиотека, простори за рекреацију, као и кантина за 100 невољника дневно. Све ће то бити саграђено у стилу архитектуре из доба отоманске ере.

„Џамија рекорд“

За ову „џамију рекорд“ држава даје румунској муслиманској заједници у концесију на 49 година терен од 11.000 кв.м. Богомоља ће бити подигнута у веома траженој северној зони престонице. Паре за изградњу (три милиона евра) даје Турска.

Како пише турски лист „Дејли сабах“ Анкара ће заузврат дати терен у Истанбулу за изградњу једне православне цркве и румунског гробља.

Из званичне статистике се види да у Румунији живи око 80.000 муслимана. Од тога у Букурешту обитава њих 10.000 од којих половину сачињавају савремене придошлице из

разних арапских земаља, које су и најактивније. Румунски муслимани су концентрисани углавном у источној покрајини Добруџа, коју заплускују Црно море и Дунав. Та је провинција припадала Турској све до 1877, када ју је Румунија анексирала. У Добруџи постојало је на десетине џамија,



док на територији Влашке и Молдавије, касније Румуније, по договору са Турском, уз плаћање одређеног данка, током векова, џамије уопште нису грађене.

Исламизација политике

Тренутно, Букурешт има четири џамије мањих димензија и више од 15 званично непризнатих молитвених места. Исламска заједница

сматра да је то недовољно.

Вест о изградњи велике џамије у престоници, која ће имати и свој универзитет „европског кова“, изазвала је бурне и скоро једнодушне реакције овдашњих медија. На рачун премијера Виктора Понте, чији се иначе политички рејтинг веома срзоао последњих месеци, сручила се читава бујица оптужби. Међутим, најоштрији напади дошли су од стране бившег председника Трајана Басескуа, који је и сам, пре 12 година, када је био генерални градоначелник Букурешта, а после као и шеф државе, дао пристанак за изградњу џамије и у том смислу водио преговоре са муслиманском заједницом, па и Турском.

У жељи да се поново нађе у жижи политичких збивања Трајан Басеску мења мишљење и сада тврди да „идеја о томе да се у Букурешту изгради највећа џамија у Европи и исламски универзитет за 6.000 полазника предствља ризик по националну безбедност. У тренутку када се ислам шири ка Балкану, нема већег ризика по националну безбедност од тога да овамо доведеш муслиманске студенте и да их потом извозиш у Европу. Мислим да су овакве одлуке у најмању руку непромишљене, ако не и антинационалне.“ Бивши председник предлаже да се о свему томе расправља на Државном савету одбране

земље (КСАТ), који је врховни орган за питања безбедности, и да „КСАТ“ поништи „непромишљену одлуку“.

Изградња џамије - ризик

Утицајни румунски историчар Неагу Ђувара са крајњом скепсом гледа на најновији „исламски пројекат“ у Букурешту: „Сматрам да је апсолутно недозвољиво да једна земља, која се стотинама година борила против инсталирања муслиманских верских елемената на својој територији, сада постане центар за ширење исламизма. То је потпуно незамисливо.“ Теолог Раду Преда сматра да „ако се ова џамија стави у геополитички план онда ничу многи знаци питања. Једно од тих питања је сасвим легитимно: какву поруку преноси један такав пројекат.“

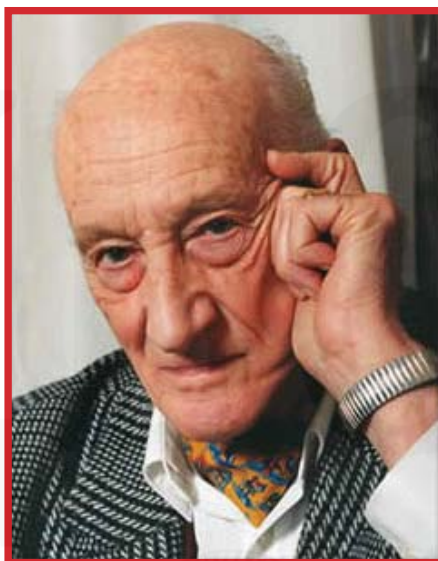
Румуни очекују да се по том питању огласе и „Европљани“. А дотле, лидер румунске муслиманске заједнице, муфтија Јусуф Мурат на све могуће начине одбацује „антиисламистичке“ оптужбе и тврди супротно – да ће нова џамија имати далекосежне позитивне последице. „Ми ћемо у ствари сузбијати верски прозелитизам. Није реч ни о каквом универзитету, већ се ради о обичној недељној школи, где ће се – суботом и недељом – деца упућивати о коранске прецепте“. „Наша ће библиотека садржати само ауторизоване верске и научне томове из којих ће се омладина коректно упућивати у ислам. Тако ћемо сузбијати рад незаконитих џамија које се оснивају по престоници“.

Муфтија Јусуф Мурат тврди да разне фондације и НВО отварају неконтролисане џамије које ничу као печурке

после кише.

Место просвећивања, а не фундаментализма

“Отварањем велике џамије ми ћемо заменити све те илегалне џамијице у којима сумњиви имами свашта проповедају. То су муслимански идеолози школовани по фундаменталистичким установама других држава. Наш муслимански центар



„Сматрам да је апсолутно недозвољиво да једна земља, која се стотинама година борила против инсталирања муслиманских верских елемената на својој територији, сада постане центар за ширење исламизма. То је потпуно незамисливо.“

историчар Неагу Ђувара

биће место просвећивања, а не фундаменталистичке пропаганде“. По муфтијиним речима оптужбе бившег председника Трајана Басескуа за „извоз фундаменталиста по Европи“ су потпуно неосноване

и воде ка „распиривању верске нетрпељивости“.

Извесну смирујућу димензију у читавој повици око „мегаломанске“ џамије у Букурешту унео је председник Клаус Јоханис својим учешћем, заједно са муфтијом Јусуфом Муратом, на Ифтар вечери рамаданског поста. Изјава, коју је он том приликом дао, као да је одједном стишала страсти. „Ваше вредности и традиција су незамењив допринос етничком и верском богатству Румуније, као и изградњи једног друштва разумевања, толерантности, дијалога и мира“ – изјавио је председник, додавши да муслиманска заједница у Румунији ужива, не само преко изјава, већ и кроз конкретне чињенице, сва права на државну подршку, предвиђену Уставом. Ипак, опстају неке сумње. Муфтија Мурат дао је „гаранције“ да се исламски фундаменталисти неће угнездити у Букурешту. А шта ће бити ако се „гарант“ промени? Јер овде муфтију бирају. Остаје и друга сумња: шта ће Букурешту (са свега 10.000 муслимана) највећа џамија у Европи? И то када се зна да велика већина румунских муслимана живи у Добруци, тачније у Констанци, где поред заиста велике џамије, коју је 1910. подигао краљ Карољ Први, као свој дар, постоје десетине џамија по многим другим добруцанским местима. После извесног оклевања по питању зидања муслиманске катедрале у престоници огласила се и Румунска православна црква. Она нема ништа против, али хоће да буде сигурна да ће се испоштовати реципроцитет, односно да ће у Истанбулу бити саграђена обећана румунска православна богомоља.

ПЈЕР ГАЛОА, француски генерал

Истина о бомбардовању Србије (2)

Растурање Југославије била је дуго планирана операција у Немачкој. Није се радило само о томе да треба сачекати одлазак Тита 1980. године, него и припремити период после

С друге стране, ту је била Русија коју је требало унапред што више понизити. У то време Русија је у рукама Јељцина и глава Харварда које је требало да имплементирају тржишну привреду на терен дотадашње планске привреде. Цео подухват поставио би се на тај начин и на терен провере и манифестовања словенске солидарности. Како у то време Немачка постаје сасвим пунолетна, једна од идеја је да би било интересантно окупирати одређену зону на Балкану. Одатле фамозни Бондстил. Којој зони дати првенство, да ли Албанији, Драчу, да ли раскршћу Коридора 8 који ће једног дана превозити нафту из

Каспијског базена до Јадрана. Због ових различитих разлога Американци су интервенисали и убрзо у потпуности преузели команде операције. Трупe Немачке, Енглеске, Италије, Француске, стављене су под контролу америчке флоте у Медитерану. Цела ова операција имала је велики значај за њих јер је у суштини значила преседан за њихове сутрашње операције у Ираку. Најпре, громогласност кампање дезинформација: причати чисте лажи на начин који ће у јавном мњењу фиксирати жртву, значи жртву јасно означити како би њена одбрана текла уз општу сагласност јавног мњења. Из тих разлога требало је измислити српске злочине! Један од првих измишљених злочина било је силовање 48.000 жена. Амерички експерти за Балкан касније су ту цифру преиначили у 4.000 жена, касније је то било 40, а тих 40 на крају би вероватно било 4, после чега би уследила истрага у току. Измишљања су ишла даље, од експлозије бомбе у улици Васе Мискина, масакра пијаце Маркале за који су окривљени Срби, а заправо су муслимани пуцали на саме себе смишљено и с намером да се тај

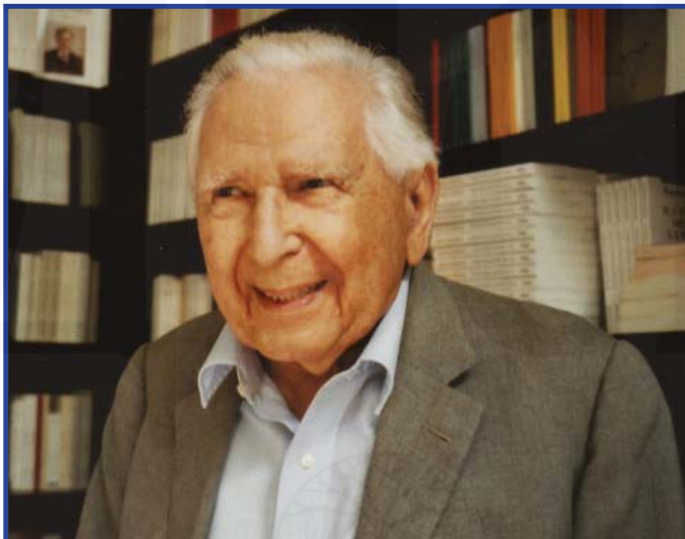
злочин припише Србима. Створен је такође мит о инвазији Сарајева од стране српске армије, да се српска армија спрема за уништење Сарајева и да то апсолутно треба спречити, да је Сарајево седиште Срба које су ови заузели и уништавају га. Све је то било нетачно, и сам сам био један од сведока, јер сам у то време ишао у Сарајево, био примљен од стране председника општине, ручао са њим. Град је био подељен на два дела, босанско-муслиманску зону и део који су заузимали Срби. Никакве опсаде није било, била је то чиста лаж која једном лансирана остаје да важи. Затим је то био Рачак с тврдњом да су злочин починили Срби, опет нетачно, али је изванредно послужило као предтекст за почетак бомбардовања. Прећи у акцију, бомбардовати ту несрећну земљу подразумевајући и њено цивилно становништво, употребити осиромашени уранијум не водећи рачуна о драстичним последицама таквих операција, укратко, учинити да народ страда. Цео тај систем извођен је у испланираним деловима. Прво, изразито лоше третирати народ окривљен за злочине. Друго, уништити економске ресурсе земље и тако смањити снагу воље отпора, што се и догодило. Треће, бомбардовати економски апарат земље на



начин да се касније тешко консолидује. Четврто, окупирати земљу тотално што је предвиђено Рамбујеом, и једанпут на лицу места, профитирајући од беде у коју је народ гурнут, одредити политичке вође које ће бити наклоњене курсу агресора. Овај систем састављен од четири дела, спровођен је један за другим, проучено, интелигентно, а неки његови делови спровођени су и у Ираку. Може се рећи да је Балкан за Америнакце био једна лекција стратегије за Ирак. Као што је познато, све то у Ираку завршило се бомбардовањем, тортуром, повредама, затворима и лошим третманом, свим оним са чим се у одређеној мери експериментисало на Балкану. Све то у корист Запада који се у оба случаја понео аутократски спасити једног гурањем другог.

То је операција која ме је дубоко шокирала јер је била врста модела уземљеног у јавном мњењу које је могло да апсорбује сву ту количину дезинформација, што је веома забрињавајуће, јер дозвољава све будуће могуће ексцесе различите природе. Данас се осврћемо на једну тужну деценију током које су Европљани показали да су спремни на међусобно убијање, с једне стране подстакнути и под окриљем широке иницијативе Немачке, која се на мах поново ујединила 1990. и 1991. године, после растурања Совјетског Савеза, и која није нашла друго решење него да покрене тај фамозни рат. Уосталом, 1999. године, после Дејтонског споразума и свакако

после одбијања господина Милошевића Плана Б, којим је била предвиђена НАТО окупација српских територија, у једном нелимитираном временском периоду, који је окупатору понудио све олакшице, аеродроме, путеве, железницу, и све то бесплатно, што је Милошевић одбио, иако га је то увукло у комедију Рамбује, која се завршила бомбардовањем. Тужна епоха, тужан период на који се данас осврћемо са великом тугом, јер је западни свет показао да је способан



за чисте перверзије, да би одговорио једној немачкој опсесији која је поништила све што је остало од Версајског споразума и Тријанона. Што значи, најпре Југославија, а затим Чехословачка што се и догодило, како би Немачка избрисала карту територијалне и политичке организације коју је обележила победа Савезника, на начин да од ње не остане ништа. И Француска свакако, томе придружена, што је дозволила господину Колу да изјави да је Дејтонски споразум и свакако оно што је следило,

велика победа за Немачку. На то је господин Митеран могао да дода под условом да је разумео а што није био случај, да је то велика грешка за Француску. Велика материјална грешка са нестанком Југославије, за Француску.

Нестанком трагова војних победа скупо освојених, масакром и жртвовањем лажних операција, на начин како би се оправдале операције које се нису смеле догодити никако и ни у једном случају. Запађњаци су се у овом случају показали пуни непринципијелности, што ме је изненадило јер то

нисам очекивао од стране твораца концепција о праву човека, од Француске, Енглеске, па и Немачке.

Али, стари демон, посебно благосиљан Немачком искочио је, кренуо ка актуелном хаосу који постоји на тим територијама, било да се ради о Републици Српској, било да се ради о Косову. Косову наравно, изворном срцу Србије, где је само за кратко време од стране муслимана уништено десетине и десетине

ремек дела религиозне уметности српског народа, што је у суштини масакрирање српског народа, на исти начин како би се масакрирао француски уништавањем долине Лоаре и њених замкова или Ил де Франса.

Дакле, живимо тужан период и не знам како ћемо морално из њега изаћи. У сваком случају дали смо доказ наше дволичности, то нам не служи на част.

Текст објављујемо из захвалности према генералу Пјеру Галоу за све што је учинио за српски народ.



пише:

Живадин Јовановић

Латинска мудрост каже да је историја учитељица живота. Дакле, заборав, потцењивање или одрицање од историје је став према животу, према садашњости и будућности. Ревизија историје могла би се показати као параван за ревизију граница. А управо тежња за исцртавањем нових граница био је кључни циљ агресора у Првом светском рату. Велики рат почео је након ултиматума Аустро-угарске за који је свакоме било јасно да га Србија није могла прихватити. На крају истог, 20. столећа, Србија (СРЈ) је добила сличан ултиматум НАТО-а у Рамбујеу за који се такође знало да не може бити прихваћен. Гласио је – безусловна окупација целе земље, или рат. Агресија НАТО против Србије (СРЈ) 1999. представља тачку преокрета у светским односима од релативног мира и каквог таквог поштовања система УН и међународног права, ка глобалном и интервенционизму и гажењу основних принципа међународних односа. Многи умни људи сматрају да је тиме отпочео Трећи светски рат. Време од 2008. године до данас карактерише озбиљна светска економска криза. Војни издаци у свету приближавају се износу од два трилиона долара и расту убрзаним темпом. Корак по корак, свет је ушао у нову спиралну трку у наоружању. Хоћемо ли покренути иницијативе и механизме да се она заустави, или ћемо поново, баш као уочи Првог светског рата, допустити да нас увуче у понор и катастрофу? Кратки период глобалног партнерства, замењује продубљивање глобалног

неповерења. У узаном кругу привилегованих концентрише се енормно богатство. На другој страни, шире се беда, сиромаштво, болести, екстремизми и тероризам. Беда великог дела човечанства није последица растућег броја становника на планети, већ растуће неправде у расподели, у поретку који брани привилегије богатих и спречава развој сиромашних. Егоизам, непризнавање равноправности и гажење интереса других народа довели су до Првог и Другог светског рата. Да ли видимо да наметање

корпорација војно-индустријског и финансијског капитала. Институционалне форме опстају, на националном и међународном плану стварају се нове, али стварна моћ све више се сели у уже, често неформалне, групе, некакве савете или комисије под непосредним утицајем војно-индустријског и финансијског капитала. Поступци у парламентима, укључујући и о питањима рата и мира, постају реткост, или се о њима одлучује по хитној процедури. Демократске јавне дебате о животним питањима постале су права реткост.



унутрашњег уређења силом са стране, по „универзалном“ моделу, израћа као основа глобалног интервенционизма, ауторитаризма и неофашизма? Глобални ауторитаризам, или мултиполарност и праведни светски поредак односа, питање је данас? Шта је остало од функције УН и ОЕБС за превентивно деловање, за решавање спорова мирним путем? Смемо ли да се помиримо да су се политика силе и двоструких стандарда отргли од контроле као дим пуштен из боце? Све је очевидније да смо ушли у доба хибридне демократије, сурогата цивилизацијских вредности и људских права. Демократске државне институције постале су сервис најмоћнијих

Физички израз милитаризације огледа се у енормном расту броја страних база, посебно на тлу Европе. Данас у Европи има више страних војних база него што их је било на врхунцу хладног рата. Зашто? Од базе Бондстил изграђене на Косову и Метохији 1999. године, ничу као печурке после кише – 4 у Бугарској, 4 у Румунији и тако редом. Старима се додају нове - тзв. Антиракетни штитови, пет нових база за ротирање трупа за брзе интервенције. Све ближе руским границама. Пратимо ново издање старе доктрине „Drang nach Osten“ коју смо готово заборавили. Медији, чак и у земљама најстарије демократске традиције, имају све мање слободе. Могу ли се униполарност и привилегије сачувати изазивањем ратова, братоубилачких сукоба, превратима, обојеним револуцијама...? Уочи Првог светског рата било је видљиво да се поједине земље убрзано наоружавају, да паралелно јачају њихови апетити за туђим територијама и богатствима. Значење тих трендова је потцењивано. Илузије су, нажалост, скупо плаћене

милионима људских живота. У „Септембарском програму“ немачког канцелара Бертмана Холвега од пре сто година (од 9. септембра 1914.), биле су јасно изражене немачке територијалне претензије према суседима, царинска унија као проширено тржиште и „немачка колонијална Африка“ – записао је истакнути немачки историчар Франц Фишер. „Септембарски план“ Холвега имао је јасан освајачки, експанзионистички карактер. План Холвега може подстаћи различите реминисценције. Ево једне: Неколико месеци по завршетку оружане агресије НАТО против Србије (СРЈ), априла 2000. у Братислави је одржан самит шефова држава и влада, министара иностраних послова и одбране земаља тадашњих кандидата за чланство у НАТО-у и високих државних представника САД. Амерички представници су тада изложили свој план преуређења односа у Европи. Ево, шта је о том „Априлском плану“ САД записао немачки политичар, бивши државни секретар министарства одбране, потпредседник Парламентарне скупштине ОЕБС Вили Вимер, који је присуствовао том самиту: „Европски правни поредак је сметња за спровођење НАТО планова. У ту сврху знатно је погоднији амерички правни поредак и за примену и у Европи. Потребно је да се приликом ширења НАТО (на Исток, прим. аут.) поново успостави таква просторна ситуација између Балтичког мора и Анадолије (Турска, прим. аут.), каква је постојала на врхунцу ширења Римског царства. Због тога Пољска мора бити окружена са севера и југа демократским државама као суседима. Румунија и Бугарска да осигурају копнену везу са Турском, а Србија да трајно буде искључена из европског развоја. Северно од Пољске треба остварити потпуну контролу над прилазом из Санкт Петербурга у Балтичко Море“. Маркетинг рата, готово неосетно, развио се у нову дисциплину. Изгледа да смо се и

са том „науком“ брзо саживели потцењујући опасности. Данас чак ни лаицима није тешко да уоче како се припремају, пропагирају и оправдавају агресије и изазивање грађанских ратова. Најпре се одабере жртва; следи медијска сатанизација њеног легитимног руководства; обећањима демократије и брзог „бољег живота“ постиже се дезоријентација јавности; финансира се, а по потреби, и наоружава, „продемократска“ опозиција; интензивирају се подривачке активности тзв. НВО; режирају се масакри, тровања бојним отровима, „хуманитарне катастрофе“ - догађаји типа



„Маркале“, „Масакр у Рачку“, „Мајдан“; следе потпаљивање грађанског рата, или оружана агресија, обарање легитимног државног вођства, устоличење „продемократске опозиције“, и коначно - преузимање природних и економских богатстава од стране корпорација, чак и појединаца из државног апарата земаља-агресора, путем тзв. транзиције, alias – плљачкашке приватизације. Један од узнемиравајућих савремених феномена је врло екстензивно тумачење појма националних интереса. Најпре су САД, дале себи право да проглашавају своје националне интересе практично, у сваком кутку планете и да их штите оружаном силом. Потом су их следиле партнери из Европе.

Пажњу изазивају учестале изјаве немачког председника Јоакима Гаука да Немачка мора бити спремна да своје националне интересе у иностранству брани и оружаном силом. Суверенитет држава над њеним природним богатствима је дерогиран. Бжежински и Олбрајт јавно тврде да природна богатства Сибира не могу припадати само Русији, већ тзв. међународној заједници! Захтеви за прераспodelу природних богатстава на планети су јасни. Подсетимо се какве су последице по човечанство изазвале амбиције Немачке уочи Првог светског рата да изврши прераспodelу колонија. Агресори су се 1914. ослањали само на силу – Аустроугарска да заустави опадање моћи и слабење контроле над туђим територијама, Немачка да реализује своју нараслу економску и војну моћ освајањем територија суседа, контролом правца Берлин – Багдад, а затим и целе Европе, и Африке. Ослонац само на силу, непоштовање права и интереса других нација и ароганција, како је показало искуство Првог светског рата, нису предност, већ велика слабост. Велика опасност по свет данашњице произилази из чињенице да постоје центри моћи који верују да су предодређени да управљају светом, да им је ту мисију поверило провиђење. За њих су сви други на планети хендикепирани, дужни да трпе и слушају «посвећене». Такви центри и данас реагују логиком и условима с краја 80-их и почетка 90-их верујући да се мултиполаризација светских односа и ток историје могу силом зауставити, а униполарни поредак повратити. Све то није разлог само за велику забринутост, већ пре свега, позив за суочавање са новом реалношћу, за дејство снага разума, праведних компромиса и мира.

<http://www.nspm.rs/kuda-ide-srbija/pravedni-svetski-poredak-ili-globalni-autoritarizam.html>



пише:

Мимо Обрадов

Кад је рок био млад, у сутерену стамбене зграде у темишварском кварту Елизаветину, у соби чији су зидови били облепљени постер фотографијама највећих светских музичких звезда '60-их и '70-их година прошлог века - својеврсни пантеон богова за децу комунизма, која нису крштена и нису знала шта је религија, молитва, вера у Бога, наследство Христово - Гојко, Бојица, Арса, Дикси, Мимо... маштали смо о неограђеној слободи, коју, својим снажним вибрацијама, пружа наелектрисана рок музика.

„Свирали су Дејвид Боуви и Пауци с Марса...“ певали су у то време Бора Ђорђевић и Рибља Чорба, али свирали су нам и Френк Запа, АС/DC, Алмен Бродерс Бенд, па Феникс, Прогресив ТМ, Про Мусика, те Ју група, Бијело дугме, Смак. Сви они су нам улепшали и величали живот са грамофонских плоча које смо, не тако лако и за добре паре, куповали на црној берзи, од оних који су имали рођаке на Западу или у Југи (а и то је тада био Запад, нама најближи, најдоступнији), плоче које смо вртили сатима слушајући без речи, играјући без устезања, или гласно коментаришући и маштајући да смо на неком усијаном рок

БЛАГО ПОЧИЊИ!

усмено предање

концерту. Упијали смо те звуке, те речи, те песме до дна душе, док су нам се очи цаклиле од суза радосница у полумраку нашег срећног подземља. Како реаговати на онај јединствени, неописиви тон гитаре Радомира Михајловића Точка? Како остати равнодушан када чујеш савршенство српског блуз израза у песми Блуз у парку или у оди као што је Шумадијски блуз? То се

неки чак тврде да је црк'о, а Гојко, Бојица, Арса, Дикси, Мимо... разишли су се на разне стране света (чак и на ону другу страну, у случају покојног Бојице), времена и прилика за уживање у музици све је мање, али када се жеља опет јави, када на београдском Ушћу



засвира

Смак и када се поново огласи гитара Радомира Михајловића Точка, свет одједном постаје лепши, бољи, туга и радост стапају се у благим тоновима његове гитаре. Радуже ме и некако испуњава задовољством када видим да су хероји моје Српске младости још увек снажни и уверљиви, да успевају да за неколико сати очарају десетине хиљада људи из различитих генерација, да их колеге, стручњаци, новинари, публика, народ поштују, али растужује ме што није исто и са херојима моје Румунске младости. Жалосно је то што се догађа са Фениксом, а остали, изузев суревњивог

за сва времена уреже у невину душу младића који замишља да би његов могао бити читав свет ако не би му једни и други бранили да ужива и буде срећан.

Рок више није млад -

али све мање убедљивог Илије Степана и састава Про Мусика који су приредили повратнички концерт октобра 2014. и ове године издали ДВД са снимцима овог наступа, остали као да су ишчезли у мочварама у којима је редитељ Александар Петровић снимао горке сцене Сеоба. Лепо је сетити се да се Точак заразио блузом, гитаром, музиком уопште, слушајући свог суграђанина, чачанског боема, кога су људи звали Јарак. Обилазио је овај кафане и свирао на истрошеној гитари оријенталне мотиве, српске песме и руске романсе, за неко пиће и дуван. Пре извођења песме Улазак у харем, кроз гитарске жице би провукао масни папир да би тој мелодији додао оријентални звук саза. Јарак је Точка учио да свира прстима и никада није употребљавао трзалицу. Нашли су га једне зимске ноћи у загрљају са својом гитаром у јарку на периферији града. Сваки град има своју бојну и подземне хероје који се несекично жртвују на олтару алтернативне уметности и порока. Опчињен магијом коју је својим песмама и свирањем гитаре ширио Питер Грин са саставом Флитвуд Мек, Темишварац Мирча Кинезон, син Српкиње из Дињаша, решио је да оформи групу и да разваљује блуз и рок у изворном, неокрњеном облику али са печатом равнице и сузама које су се годинама сливале у Береј (понекад уз жестоку домаћу

ракију, дињашанску „Златну сузу“). Придружили су му се



Арса, Гојко и Мимо

истомешљеници Стане (који је надимак добио пошто је био поклоник британског гитаристе Стана Веба и састава Чикн



Мирча Кинезон

Шек), као вокални солиста и друга гитара, Карчи, бубњар и још неколико младих усијаних глава. Решили су да отпочну вежбање, прво појединачно, а затим и путем заједничких проба. Када су набавили инструменте и најзад се

окупили да пробају, нешто није штимало. Ем нису добра појачала, ем су гитаре кварне, бубњеви бушни...

Никако да се организују и крену са радом. Али приче да се спрема озбиљан, до тада у нас невиђени блуз-рок бенд, наставиле су да се шире по терасама (Флора, Банацеана, Вапору), кафанама и састаналиштима младих. Створила се легенда с именом: Бега Блуз Бенд. Трајало је то неке две-три године док се није старији и искуснији музичар, бивши члан

овдашњег највећег рок састава Феникс, одлучио да оснује групу. Назвао ју је, замислите, ни мање ни више него: Бега Блуз Бенд.

Иако је оснивач преминуо пре неколико година, остали музичари овог, сада признатог и цењеног ансамбла, настављају рад (прославили су 2013. године четврт века активности). А шта је било са оригиналом? „Врљали смо!“, могао би бити одговор Мирче Кинезона, у међувремену маркантне личности темишварске бојне, који, повремено, пошто добро гуне, приликом неких клупских свирки других бендова, узме у наручје гитару неког музичара са сцене и зариче испред микрофона урнебесни блуз иначе мирног Бегеја. Оно што он свира, интензитет тих његових двоминутних, троминутних трзаја, немогуће је описати нормалним речником, а неких слушљивих аудио или видљивих видео записа за сада нема. Остаје, ипак, све то само на усмено предање. (И писмено, дабоме).

Срби у Румунији (5)

ТЕМИШВАР



пише:
мр Дејан Попов

Од најранијих времена, па све до данашњих дана, Срби на територији данашње Румуније изнедрили су многобројне знамените личности српске и европске културе, духовности, науке, књижевности, образовања, спорта

Прва српска списатељица из доба српске просвећености, мецена и добротвор Еустахија Арсић, живела је и стварала у Араду у првој половини XIX века. Залагала се за васпитање женске омладине. Била је прва жена члан Матице српске. Умрла је у Араду 1843. године. Истакнути просветни и културни прегалац, Јован Стејић, творац српске медицинске терминологије, један од оснивача Друштва српске словесности и организатор грађанске здравствене службе у Србији рођен је 1803. године у Араду. Умро је у Београду 1853. године.

Књижевник, уредник новина, алманаха и књигољубац Димитрије П. Тирол рођен је у Чакову 1793. године. Рано је са родитељима прешао у Темишвар. У његовој кући је од 1822. до 1824. живела породица Вука Стефановића Карацића. У Темишвару је 1827. године издао Банатски алманах, један од најстаријих српских календара-алманаха. Двадесетак година радио је у Кнежевини Србији као васпитач деце Јеврема Обреновића, затим после 1840. као управник Државне штампарије. Био је међу првим именованим члановима Друштва српске словесности и Библиотеке. Вративши се у Темишвар, држао је катедру за српски језик при Пијаристичкој гимназији, основао једну од првих темишварских читаоница и од

1854. издавао Тамишварски календар. Умро је у Темишвару 1857. године.

Епископ Српске православне цркве Максим (Мануиловић) био је родом из Арада. Управљао је вршачком епархијом (1829-1833), затим темишварском, до своје смрти 1838. године.



Еустахија Арсић

Правник Андрија Васић рођен је у Темишвару 1796. године. Био је градоначелник Вршца и аутор прве монографије тога града. Умро је у Вршцу 1864. године. Архијереј Српске православне цркве Стефан (Поповић) рођен је у Чакову 1798. године. Био је епископ пакрачки (1839-1843), затим вршачки до своје смрти 1849.

Најзначајнији српски сликар прве четвртине XIX века, Арсеније-Арса Теодоровић, отворио је, по завршетку студија, сликарску школу у Темишвару. Истакао се бројним радовима – иконама, религиозним композицијама

и портретима. Умро је у Новом Саду 1826. године.

Академски сликар Костантин Данил из Лугожа, који је школовање почео управо код Арсе Теодоровића, највише домете постигао је у сликању портрета. Посебно је познат његов иконостас Саборне

цркве у Темишвару. Његово сликарство представља врхунац бидермајера у Срба, чинећи га једним од најзначајнијих уметника у култури српског народа XIX века. Умро је у Великом Бечкереку 1873. године.

Родоначелник арадске сликарске породице, академски сликар Никола Алексић, израдио је око хиљаду икона и портрета и сматран је најбољим српским сликаром XIX века. Умро је у Араду 1873. године. Запажено место у развоју српског сликарства имао је и његов унук, Арађанин Стеван Алексић. Епископ Српске православне цркве Василијан (Петровић) рођен је у Темишвару 1820. године. Био је владика бачки од 1882. до своје смрти 1891. године.

Архитекта Емилијан Јосимовић рођен је у Старој Молдави (жуп. Караш-Северин) 1823. године. Након школовања у Бечу, прешао је 1845. у Београд где је 1867. донео предлог за урбанистичко регулисање вароши. Био је то први стручно урађен и документован регулациони план у Србији. Песник Бранко Радичевић, који

је учинио прелом у историји српске лирике, доспео је са породицом у Темишвар 1840. и овде студирао Филозофију 1841-1843. Сматра се да је у Темишвару почео да пише поезију. Умро је у Бечу 1854. године. У Темишвару су до краја живота живели његов брат Стеван (+ 1845) и отац Теодор (+ 1864).

Јелена Маринковић, рођена 1841. у Темишвару, била је најпре глумица у Новом Саду, а затим прва српска модисткиња. У Београду је двадесетак година држала самосталну радњу, све до 1899. Преминула је у српској престоници 1902. године.

Пијанисткиња Јованка Стојковић рођена је у Темишвару 1852. године. Студирала је у Прагу и у Бечу, код Франца Листа. Концертирала је широм Аустро-угарске, а касније у Београду, најчешће при Народном позоришту. Умрла је у Паризу 1892. године.

У Темишвару је у два маха живео, а ту и умро 1885. године Карађорђев син, кнез Александар Карађорђевић. Његово девето дете, син Арсен Карађорђевић, рођен је у Темишвару. Био је генерал руске војске и истакао се у оба балканска рата и у Првом светском рату. Умро је у Паризу 1938. године.

Епископ задарски Димитрије (Бранковић) рођен је у Темишвару 1868. године. Столовао је између 1913-1920, а умро 1938. године.

Архитекта Милан Табаковић родио се у Араду 1860. године. Оставио је снажан печат у родном граду али и на ширем простору. У свом педесетогодишњем радном веку саградио је четрдесетак већих грађевинских објеката (цркве, школе, болнице, позоришта). Умро је 1946. Из

исте породице прославили су се и архитекта Ђорђе Табаковић (1897-1971) и академски сликар Иван Табаковић, (1898-1977), редовни члан САНУ.

Књижевник и дипломата Јован Дучић службовао је у Букурешту између 1937-1940, где је именован (1939) за првог амбасадора Југославије у Румунији. Умро је у САД 1943. године.

Књижевник и дипломата Милош Црњански провео је детињство и рану младост у Темишвару, где је почео да пише. Сматра се једним од најзначајнијих експонената



Милош Црњански

српске књижевности XX века. Умро је у Београду 1977. године. Архијереј Српске православне цркве Лонгин (Томић) рођен је у Фенлаку (жуп. Арад) 1893. године. Био је епископ захумско-херцеговачки (1951-1955), затим зворничко-тузлански до смрти 1977. године. Током Другог светског рата имао је велики удео

у спасавању од уништења моштију св. цара Уроша, св.кнеза Лазара и св. праведног Стефана Штиљановића. Оперска певачица Меланија Бугариновић стекла је музичко образовање у Темишвару и извесно време певала у Српској певачкој дружини. Године 1930. примљена је у Београдску оперу, а 1937. прешла је у Беч. Умрла је у Београду 1986. године.

Свештеник Светозар Трлајић, потоњи епископ Српске православне цркве Сава (мученички убијен од усташа 1941. године, као владика горњокарловачки) службовао је између 1909-1911. у Печки (жуп. Арад). Канонизован је 2011. године, а у календару СПЦ прославља се 4/17. јула.

Протојереј-ставрофор Слободан Костић, најмаркантнија личност српског свештенства у Румунији XX века, био је парох мехалски између 1909-1916. и темишварско-градски од 1928. до 1947. Вршио је, између осталог, дужност архијерејског заменика (викара) Епархије темишварске 1942-1947, и главног уредника епархијског листа Гласник 1921-1946. Истакао се као вредни прегалац на црквено-народном пољу и као плодан писац-историчар. Умро је у Темишвару 1956. године. Његов син, Дејан,

потоњи епископ Српске православне цркве Висарион (Костић) рођен је у Темишвару 1910. године. Био је владика банатски од 1951. до смрти 1979. године и администратор епархије темишварске између 1952-1979.

Музичар Милан Влајин рођен је у Темишвару 1912. године. Истакао се као педагог у банатским школама, Подгорици, Вршцу и Београду; као диригент, композитор и

www.savezsrba.ro



Ресторан "Лойд"



И светско, и наше!



информације и резервације:
0721 225 115

САВЕЗ СРБА У РУМУНИЈИ
За
Заступницу
Завек

